

**Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie
za rok 2015
i przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej
na rok 2016**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie funkcjonuje jako jednostka organizacyjna Gminy od sierpnia 1990 r. - powstał na mocy uchwały Nr XIII/93/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Gryfino z dnia 26 kwietnia 1990 r. w sprawie powołania Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zgodnie ze statutowym zakresem działania Ośrodek, poza pomocą społeczną, zajmuje się także:

- postępowaniem w sprawie przyznawania i wypłaty dodatków mieszkaniowych,
- postępowaniem oraz wydawaniem decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych,
- w strukturze Ośrodka pracuje Pełnomocnik do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek prowadzi Punkt Pośrednictwa Pracy Wolontarystycznej,
- Ośrodek realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych oraz świadczeń alimentacyjnych, a także postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych,

Ponadto:

- realizuje obsługę organizacyjno-techniczną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i współfinansowania pieczy zastępczej,
- prowadzi postępowanie w sprawie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów,
- zajmuje się wydawaniem opinii dotyczących potwierdzenia sprawowania opieki faktycznej nad osobami uprawnionymi do renty socjalnej, w przypadku gdy nie mogą one odebrać renty samodzielnie,

- przeprowadza wywiady środowiskowe w celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełniania warunków wynikających z art. 16a i art.17 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tj. uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego.
- Ośrodek prowadzi sprawy związane z przyznawaniem zryczałtowanego dodatku energetycznego dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej, o których mowa w art. 3 pkt 13c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

Do 31 maja 2015 r. tut. Ośrodek prowadził postępowanie dotyczące wydawania Karty Dużej Rodziny.

Powyższe zadania realizowane są w oparciu o następujące przepisy:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.),
- Uchwała Rady Ministrów nr 221 z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024). –Uchwała nr XLI/362/14 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na dożywianie w formie posiłków albo świadczenia rzeczowego...,Uchwała nr XLI363/14 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłków albo żywności...,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 ze zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 ze zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.),

- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz.239),
- ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.),
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 ze zm.),
- ustawa z 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (Dz. U. z 2016 r. poz. 162)
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2016 r. poz.169),
- ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.).

Pomoc Społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. na terenie Gminy Gryfino było zameldowanych ogółem 30 789 osób (w tym 20 521 w mieście i 10 268 na wsi).

W 2015 r. pomocą społeczną zostały objęte łącznie 1 494 osoby (w tym pomocą finansową 1.319 osób).

Główne powody przyznawania pomocy w latach 2013- 2015

Główne powody przyznawania pomocy	2013		2014		2015	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezrobocie	238	742	184	544	176	500

Niepełnosprawność	349	741	352	688	358	632
Długotrwała lub ciężka choroba	61	162	86	152	105	186

Szczegółowe informacje dotyczące powodów przyznawania pomocy w 2015 r. zawiera załącznik nr 1.

Świadczenia pomocy społecznej

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnych, które zgodnie z przepisami mogą być wydane po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania wnioskodawcy.

W 2015 r. Ośrodek wydał 3 188 decyzji administracyjnych w sprawach pomocy społecznej. Z tej liczby:

- o 361 decyzji w sprawie zasiłku stałego,
- o 120 decyzji w sprawie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- o 104 decyzje w sprawie pobytu w domu pomocy społecznej,
- o 1042 decyzje w sprawie pomocy z Programu – „pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- o 570 decyzji w sprawie pomocy w formie zasiłków okresowych,
- o 527 decyzji w sprawie pomocy w formie zasiłków celowych,
- o 313 decyzji w sprawie pomocy w formie specjalnych zasiłków celowych,
- o 151 innych decyzji dot. pomocy społecznej,

Ponadto wydanych zostało 69 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

W 2015 r. odwołania od decyzji w sprawie pomocy społecznej złożyły 2 osoby :

- o odwołanie od decyzji w sprawie odmowy pomocy w formie specjalnego zasiłku celowego na zakup żywności i leków– zaskarżona decyzja została utrzymana w mocy przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Szczecinie,

- o odwołanie od decyzji w sprawie odmowy przyznania zasiłku okresowego - pozostawione bez rozpatrzenia, gdyż jak stwierdziło Kolegium, klient pomimo prawidłowego zawiadomienia nie podpisał swojego odwołania.

Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 1 820 wywiadów środowiskowych.

Z tego:

- o 1 649 - wywiadów w sprawie pomocy społecznej,
- o 171 - wywiadów do innych celów.

Ponadto pracownicy socjalni zawarli 54 kontrakty socjalne. Wzięli udział w 231 spotkaniach grup roboczych w ramach procedury „niebieskiej karty”. Przygotowali odpowiedzi na 332 pisma do różnych instytucji.

Ośrodek wydał 34 zaświadczenia w sprawie wysokości otrzymywanych świadczeń z pomocy społecznej.

Zasiłek stały

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, dotowanym z budżetu państwa.

Zasiłek stały przysługuje osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, pod warunkiem spełniania kryterium dochodowego. Maksymalna kwota zasiłku od października 2015 r. przysługująca osobie samotnie gospodarującej wynosi 604 zł, dla osoby w rodzinie 514 zł. Natomiast kwota najniższego zasiłku stałego wynosi 30 zł miesięcznie.

W 2015 r. Ośrodek wypłacił powyższe świadczenie dla 210 osób na łączną kwotę 928 394zł (załącznik nr 2).

Za 165 osób otrzymujących zasiłki stałe Ośrodek opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 73 036,93 zł (1 695 świadczeń).

Zasiłek okresowy jest zadaniem własnym gminy, dotowanym w części określonej przez art.147 ustawy przez budżet państwa. Z dotacji celowej pokrywana jest kwota stanowiąca odpowiednio 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby lub rodziny, a dochodem tej osoby lub rodziny.

Zasiłek okresowy jest świadczeniem obowiązkowym. Przysługuje w szczególności z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, możliwości

otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innego systemu zabezpieczenia społecznego.

W 2015 r. pomoc w formie zasiłku okresowego otrzymało 316 osób/rodziny na łączną kwotę 157 068 zł. Z tego:

- o 155 409 zł z dotacji celowej z budżetu państwa,
- o 1 659 zł ze środków własnych Gminy (załącznik nr 2).

Zasiłek celowy jest świadczeniem uznaniowym – może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy.

Zasiłek celowy może być przyznany na pokrycie części lub całości kosztu zakupu żywności, leków i leczenia, opału, może być przyznany także osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego i t d.

W 2015 r. pomoc w formie zasiłków celowych otrzymał:

490 osób/ rodzin) na kwotę 492 006 zł na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych. W tej liczbie mieszczą się specjalne zasiłki celowe przyznane dla 153 osób/rodzin na kwotę 77 827 zł (załącznik nr 2).

W 2015 r. zasiłki celowe na zakup żywności w ramach realizacji Programu - „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznane zostały dla 386 rodzin (1.625 świadczeń) – na ten cel wykorzystana została kwota 262 494 zł.

Na opał została wydatkowana kwota ponad 73 000 zł, na zakup leków ponad 25 000 zł, na odzież ponad 12 500zł, na wydatki mieszkaniowe ponad 10 200 zł pozostała kwota to pomoc przyznana na inne niezbędne potrzeby, takie jak: środki czystości, dodatkowe wyżywienie w przedszkolach, internatach, schroniskach, opłaty za pobyt dzieci w internatach, w przedszkolu itp.

Domy pomocy społecznej – zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej - osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu, wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W 2015 roku Ośrodek dokonywał opłat za pobyt w domach pomocy społecznej za 44 osoby. Łącznie było to 514 świadczeń na kwotę 898 058 zł.

Poniższa tabela przedstawia wzrost kosztu świadczenia (tj. opłaty za dps ponoszonej przez gminę) w okresie od 2007 r. do 2015 r.

Rok	ilość osób	ilość świadczeń	koszt świadczeń w zł
2007	10	98	109 585
2008	16	147	180 997
2009	21	195	297 690
2010	26	264	441 468
2011	25	278	484 238
2012	33	360	647 037
2013	43	429	776 669
2014	47	476	851 043
2015	44	514	898 058

Ponadto zgodnie z art. 61 ust. 3 w przypadku nie wywiązywania się osób przebywających w domu pomocy społecznej z obowiązku opłaty za pobyt – opłaty te zastępczo wnosi gmina, która wydała decyzję o skierowaniu do dps.

W 2015 r. tut. Ośrodek z tytułu opłat zastępczych za 3 mieszkańców dokonał opłat w łącznej kwocie 10 205,72 zł.

Należności te podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w związku z tym w stosunku do osób, które nie wnoszą obowiązującej kwoty, wystawiane są tytuły wykonawcze (po wcześniejszym wydaniu decyzji w sprawie zwrotu opłaty zastępczej). Ośrodek w wyniku postępowania egzekucyjnego odzyskał w 2015 r. łącznie kwotę 6 265,81 zł.

Zgodnie z art.61 ust.2 pkt 2 opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej powinni wносить członkowie rodziny mieszkańca jeżeli ich dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub dochodu rodziny. W 2015 r. Ośrodek miał zawarte umowy dotyczące współfinansowania z członkami rodzin 4 mieszkańców, którzy wpłacili łącznie z tego tytułu kwotę 60 547,48 zł.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze - przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi te mogą być przyznane również osobom w rodzinach.

Ośrodek udziela pomocy w formie usług opiekuńczych, które należą do zadań własnych gminy i są finansowane ze środków własnych.

W 2015 r. z tej formy pomocy skorzystało 67 osób, którym udzielono łącznie 8 907 świadczeń na kwotę 208 572 zł.

Wpłaty od osób korzystających z pomocy wyniosły 47 786,09 zł.

W 2015 r. Ośrodek udzielał także pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, finansowanych ze środków budżetu państwa.

Pomoc w tej formie usług otrzymało 5 osób (894 świadczeń na kwotę 17 889 zł).

Wpłaty od osób korzystających z pomocy wyniosły 4 577,35 zł.

Realizacja Wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014–2020”.

W 2015 r. ogólny koszt „Programu” wyniósł 425 581 zł, z tego dotacja celowa stanowiła kwotę 252 643 zł. Pomoc w formie zasiłków celowych i posiłków otrzymało łącznie (na podstawie decyzji) 999 osób. W tym pomoc w formie posiłków 340 osób.

Rzeczywiste koszty Programu w podziale na środki własne i dotację oraz ich przeznaczenie

Przeznaczenie środków	Środki własne	Dotacja	Razem
Kwota zasiłków celowych	104 605	157 889	262 494
Koszt posiłków	65 395	94 754	160 149
Inne koszty	2 938	0	2 938
Razem	172 938	252 643	425 581

Szczegółowe dane dotyczące realizacji „Programu” zawiera załącznik 3

Pomoc dla osób bezdomnych

Zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej osoba bezdomna - to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i nie zameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

W 2015 r. pomocą społeczną zostało objętych 35 osób bezdomnych w tym 4 kobiety. Tut. Ośrodek na rzecz osób bezdomnych świadczy pomoc pieniężną: (zasiłki stałe – 14 osób, zasiłki okresowe, zasiłki celowe m.in. na zakup żywności, na pokrycie kosztu zakupu leków, opału, odzieży, na pokrycie kosztu transport do schroniska itd.).

Udzielana jest również pomoc niepieniężna: posiłki, schronienie, odzież z własnego magazynu Ośrodka.)

Pracownicy socjalni tut. Ośrodka świadczą osobom bezdomnym przede wszystkim szeroko rozumianą pomoc w formie pracy socjalnej:

- pomoc w uzyskaniu miejsca w noclegowni lub schronisku,
- pomoc w wyrobieniu dowodu osobistego,
- pomoc w poszukiwaniu pracy,
- pomoc w podjęciu leczenia odwykowego i terapii,
- pomoc w dostępie do świadczeń medycznych (w tym m.in. decyzje na potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych),
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych itp.

W sezonie zimowym, pracownicy socjalni we współpracy z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji podejmują działania profilaktyczne. W bieżącym sezonie zimowym regularny monitoring miejsc niemieszkalnych (miejsc pobytu bezdomnych) prowadziła Straż Miejska.

W 2015 r. tut. Ośrodek uruchomił telefon interwencyjny do kontakty ze Strażą Miejską i Policją, w sprawach zdarzeń kryzysowych w godzinach popołudniowych, nocnych oraz w dni wolne od pracy.

W 2015 r. tut. Ośrodek nawiązał również porozumienie ze Zborem Kościoła Zielonoświątkowców – który umożliwia m.in. bezdomnym skorzystanie z łaźni.

W 2015 r. z pomocy w formie schronienia skorzystało 18 osób:

- 4 osoby zostały umieszczone w Schronisku dla bezdomnych "Wilga" w Szczecinie przy ul. Tczewskiej 32,
- 2 osoby w schronisku Stowarzyszenia Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek im. Dr Judyma w Stargardzie –Kluczewo ul. Okulickiego 3,
- 1 osoba w Centrum Socjalnym Caritas w Stargardzie, ul. Krasieńskiego 19
- 1 osoba w Centrum Socjalnym Caritas, Szczecin-Płonia; ul. Piaseczna 4,
- 4 osoby w Schronisku dla Bezdomnych" prowadzonym przez Koło Koszalińskiego Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta -Koszalinie, ul. Mieszka I 16;
- 1 osoba w schronisku „MAR-KOT” Lucimia pow. Zwoleń;
- 1 osoba w Fundacji "Leśne Zacisze" – Sokołowy Kąt 1 (woj. Mazowieckie).
- 4 osoby otrzymały pomoc w formie schronienia w OSiR w Gryfinie – był to pobyt krótkotrwały.

Ogólny koszt schronienia osób bezdomnych wyniósł 23 678,30 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ośrodek realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny.

W 2015 r. Ośrodek zatrudniał 3 asystentów rodziny, którzy wspierali 29 rodzin.

Wynagrodzenie asystentów było częściowo sfinansowane z dotacji w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” – kwota 36 330 zł (środki własne gminy 61 682,03 zł)..

Zgodnie z powyższą ustawą od 2012 r. gminy uczestniczą w finansowaniu pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W 2015 r. w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie 48 dzieci z terenu Gminy Gryfino (6 dzieci w instytucjonalnej, a 42 w rodzinnej pieczy zastępczej).

Poniższa tabela przedstawia wzrost kosztów współfinansowania pieczy zastępczej.

rok	Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Koszty w zł
2012	22	19 456,88
2013	28	63 461,30
2014	34	102 233,68
2015	48	155 333,01

Prace społecznie użyteczne

Zgodnie z § 3 ust. 3. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2011r. nr 155, poz. 921) Ośrodek sporządził listę osób uprawnionych, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy i przesłał ją do Powiatowego Urzędu Pracy w Gryfinie. Na liście tej umieszczonych zostało 70 osób (w tym 29 mieszkających na wsi).

Do wykonywania tych prac zostało skierowanych 11 osób (z tego 2 osoby przerwały prace z powodu skierowania na staż, a 2 inne z powodu podjęcia pracy). Prace społecznie użyteczne ukończyło 7 osób.

W wyniku pracy socjalnej, współpracy z firmami pracę zawodowa podjęło 5 naszych klientów.

Współpraca z Wojewódzką Komendą Ochotniczych Hufców Pracy w Szczecinie

W 2015 r. zorganizowane zostały 2 spotkania z doradcą zawodowym z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, autoprezentacji, motywacji do zmian, przykładowego pisania listów motywacyjnych itp. – z oferty tej skorzystało 8 osób z 20 zaproszonych.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Gryfinie – tutaj Ośrodek współpracuje z PUP – w ramach aktywizacji zawodowej osób korzystających z pomocy społecznej przekazuje im aktualne oferty pracy, informacje o pracodawcach, o organizowanych giełdach pracy.

Współpraca z Parafialnymi Zespołami Caritas w Gardnie i Chwarstnicy

Tut. Ośrodek przygotował i przekazał do zespołów parafialnych listy osób zakwalifikowanych do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego - Pomoc Żywnościowa. Wydał również 23 skierowania do otrzymania pomocy z powyższego Programu. Pomoc żywnościowa w ramach PO PŻ mogły otrzymać osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy

tj. 813 PLN dla osoby samotnie gospodarującej i 684 PLN dla osoby w rodzinie (od października 2015 r. odpowiednio 951 PLN i 771 PLN).

Od 2006 r. Ośrodek prowadzi magazyn używanego sprzętu rehabilitacyjnego. Sprzęt jest wypożyczany nieodpłatnie chorym, niepełnosprawnym mieszkańcom naszej Gminy. W 2015 r. z możliwości wypożyczenia powyższego sprzętu (na podstawie umowy użyczenia) skorzystały 29 osób. Umowy zawierane były na czas określony, z możliwością przedłużenia.

Magazyn rzeczy używanych Ośrodek gromadzi odzież, pościel, zabawki drobny sprzęt, meble. Przedmioty te są wydawane nieodpłatnie klientom tut. Ośrodka.

Komisja mieszkaniowa przy UMiG w Gryfinie - Dyrektor Ośrodka (w ramach obowiązków służbowych) jest członkiem komisji mieszkaniowej, której posiedzenia odbywają się średnio raz w miesiącu.

Centrum Aktywności Lokalnej jest jednostką funkcjonującą w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie. Na przestrzeni 2015 r. stał się rozpoznawalnym elementem naszego środowiska.

Celem nadrzędnym działalności Centrum jest powstawanie silnej i zintegrowanej społeczności lokalnej.

Centrum Aktywności Lokalnej to nie tylko miejsce w przestrzeni publicznej, ale przede wszystkim metoda pracy socjalnej ze środowiskiem lokalnym i z grupami, szczególnie z grupami marginalizowanymi. Praca z grupami marginalizowanymi na doprowadzić do ich usamodzielnienia, do zmian, które spowodują, że staną się aktywnymi uczestnikami życia społecznego.

Załącznik nr 4: Informacja o wydarzeniach w CAL w okresie styczeń do grudzień 2015.

Teatr Bomba Bomba (warsztaty arteterapeutyczne) funkcjonuje od marca 2014 r. Grupę teatralną tworzą osoby niepełnosprawne. W czasie swojej działalności zespół przygotował spektakle, które prezentowane były publiczności gryfińskiej, w kilku miastach w Polsce, a także w Niemczech. Na spektakle zapraszani są także widzowie niepełnosprawni i inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

W 2015 r. Teatr nawiązał współpracę z niemiecką grupą Teatr Barenherz, z którą przygotował dwujęzyczny spektakl „Można się lubić”

Premiera spektaklu odbyła się na scenie Uckermarkische Buhnen w Szwedt i wiązała się z przekazaniem przez Teatr Bahrenherz naszej grupie statuetki „Złotego Gołębia” – która jest symbolem Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.

Załącznik nr 5: Sprawozdanie z prowadzenia warsztatów arteterapeutycznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, będących uczestnikami grupy teatralnej „Teatr Bomba Bomba”

Wolontariat

Ośrodek Pomocy społecznej Gryfinie od 2008 r. realizuje program „Wolontariat w OPS”. W czerwcu 2014 r. przystąpiliśmy do „Sieci Centrów Wolontariatu w Polsce” podpisując umowę o współdziałaniu z Regionalnym Centrum Wolontariatu przy Stowarzyszeniu Polites w Szczecinie.

Lokalne Centrum Wolontariatu łączy placówki i wolontariuszy zainteresowanych wzajemną współpracą. Przygotowuje wolontariuszy do działań. W 2015 r. zrzeszaliśmy 30 aktywnych wolontariuszy.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

został powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino nr 0050-28/11

z 14 marca 2011 r. Tut. Ośrodek zapewnia jego obsługę organizacyjno-techniczną.

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół tworzy grupy robocze, które zajmują się indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie.

W 2015 r. odbyło się 7 spotkań Zespołu.

Do Zespołu wpłynęło 60 – „Niebieskich Kart” w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie, w tym:

51 - wniosków z Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie,

4 - wnioski od pracowników socjalnych,

4 - wnioski ze szkół,

1 – wniosek z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zespół powołał 60 grup roboczych, w skład których wchodził dzielnicy, pracownicy socjalni, kuratorzy, pedagodzy, psycholog oraz asystenci rodziny. Odbyło się 231 posiedzeń grup roboczych.

Przewodniczący Zespołu złożył 7 wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzin oraz 4 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa.

W roku 2015 r. na działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz działania podejmowane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny wydatkowana została kwota 11 429 zł (m.in. opłacane były dyżury specjalistów dla osób doznających oraz stosujących przemoc, terapeuty rodzinnego, mediatora). Z pomocy specjalistów skorzystało 48 osób.

Dodatki mieszkaniowe

Wyplata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy.

Dodatek mieszkaniowy stanowi formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Przysługuje osobom, których średni miesięczny dochód (na jednego członka gospodarstwa domowego) w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwach jednoosobowych i 125 % tej kwoty w gospodarstwach wieloosobowych. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, także osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny.

W 2015 r. do Sekcji Dodatków Mieszkaniowych wpłynęło 448 wniosków, przy czym:

- o 2 wnioski zostały wycofane,
- o 5 wniosków pozostało bez rozpatrzenia.

W sprawie dodatków mieszkaniowych Ośrodek wydał łącznie 483 decyzje, w tym:

- o decyzje przyznające dodatek - 416
- o decyzje odmowne - 25
- o decyzje uchylające wypłatę dodatku mieszkaniowego - 6
- o decyzje wstrzymujące wypłatę dodatku mieszkaniowego - 22
- o decyzje wznawiające wypłatę dodatku mieszkaniowego - 14

W 2015 r. na dodatki mieszkaniowe łącznie wydatkowano kwotę 432 872,85 zł (2 350 świadczeń), z czego:

- o użytkownicy mieszkań spółdzielczych otrzymali – 184 151,39 zł,
- o mieszkańcy wspólnot mieszkaniowych otrzymali – 46 010,39 zł,
- o najemcy mieszkań komunalnych – 149 571,82 zł
- o najemcy mieszkań GTBS – 40 321, 87 zł,

- o użytkownicy mieszkań prywatnych – 2 965,06 zł,
- o inni użytkownicy – 9 852,32 zł.

Poniższa tabela obrazuje zapotrzebowanie na dodatki mieszkaniowe w okresie 2009 – 2015

Rok	Ilość złożonych wniosków	Ilość wydanych decyzji	Ilość świadczeń (dodatków)	Wypłacona kwota dodatków mieszkaniowych w złotych
2009	729	752	3 839	554 326
2010	584	634	3 352	538 130
2011	609	634	3 588	591 294
2012	560	587	3 241	567 081
2013	522	495	2 988	529 872
2014	501	529	2 898	514 159
2015	454	483	2350	432 872

Od 2014 r. tut. Ośrodek realizuje nowe zadania z zakresu administracji rządowej - dodatek energetyczny finansowany z dotacji celowej z budżetu państwa)

Dodatek energetyczny, o którym mowa w ustawie z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie stawy - Prawo energetyczne... (Dz. U. z 2013, poz.984) przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Za odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej uważa się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorcą energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego obowiązująca do kwietnia 2015 r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstw:

- jednoosobowego – 11,36 zł miesięcznie (od maja 11,09 zł),
- składającego się z 2 do 4 osób -15,77 zł (od maja 15,40zł),
- składającego się z co najmniej 5 osób – 18,93 zł (od maja 18,48 zł),

W 2015 r. tut. Ośrodek przyjął łącznie 70 wniosków i wydał 70 decyzji administracyjnych przyznających dodatek energetyczny na łączną kwotę 5 583,17 zł (410 świadczeń).

Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie realizuje świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, prowadzi również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

1. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna, świadczenie rodzicielskie
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka
- zapomoga wypłacana przez gminę (wypłacana ze środków własnych gminy, w przypadku podjęcia przez radę gminy stosownej uchwały, określającej szczegółowe zasady).

Od stycznia do grudnia 2015 r. wydane zostały 2002 decyzje w sprawie świadczeń rodzinnych, w tym:

- 1491 decyzji przyznających,
- 75 decyzji odmownych,
- 436 innych decyzji (decyzje zmieniające, żądania zwrotu, decyzje o umorzeniu, o rozłożeniu na raty).

Ponadto pracownicy Sekcji sporządzili 1245 pism (dotyczących świadczeń rodzinnych), wydali 479 zaświadczeń.

Wydatki na świadczenia rodzinne w 2015r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek rodzinny	14 296	1 440 332
Dodatki do zasiłków rodzinnych W tym z tytułu:		
Urodzenia dziecka	91	91 000
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	199	78 174
Samotnego wychowywania dziecka	875	156 995
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 206	98 020
Rozpoczęcia roku szkolnego	900	90 000
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 095	64 619
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 273	185 190
Zasiłki pielęgnacyjne	15 331	2 345 643
Świadczenia pielęgnacyjne	1 306	1 549 840
Specjalny Zasiłek Opiekuńczy	244	126 707
Zasiłek dla opiekuna	613	318 292
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	224	224 000
R a z e m:	38 653	6 768 812

Ponadto za niektóre osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne i składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe:

- Składki zdrowotne - 941 świadczeń na kwotę 74 394 zł,
- Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – 1 550 świadczeń na kwotę 400 779 zł.

Postępowanie o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego.

W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. wpłynęło do Organu 294 wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z FA, na podstawie których Organ wydał:

- o 285 decyzji przyznających świadczenie
- o 15 decyzji odmownych i pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia
- o 27 decyzji uchylających
- o 56 decyzji uznających świadczenia za nienależnie pobrane(w tym żądające zwrotu i rozkładające należności na raty),
- o 83 postanowień o wszczęciu postępowania,
- o 100 pisma (do komornik, wezwania, informacje do instytucji)

Łącznie w 2015 r. z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych zostało 3 580 świadczeń na kwotę 1 427 033 zł.

Działania wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji,

Organ prowadzi:

- o na wniosek osoby uprawnionej,
- o z urzędu - w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W 2015 r. tut. Ośrodek prowadził postępowanie w sprawie 343 dłużników alimentacyjnych tj.

Wnioski o podjęcie działań – 86

Wezwania na wywiad alimentacyjny – 184, w tym przeprowadzonych wywiadów z dłużnikiem alimentacyjnym - 61

Wnioski o zatrzymanie prawa jazdy – 72

Wnioski o ściganie dłużnika – 72

Wnioski o zwrot zatrzymanego prawa jazdy – 3

Wszczęcia postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się – 65

Umorzenia postępowania – 10

Decyzje o uznaniu za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych– 84

Wszczęcie postępowania w sprawie zwrotu - 55

Decyzje żądające zwrotu wypłaconego świadczenia – 55

Zobowiązanie do rejestracji w PUP – 15

Wnioski o aktywizację zawodową do PUP – 24

Wszczęcia egzekucyjne do komornika - 577

Pisma różne (DA, OW, OD, Sąd, Komornik, Policja, CPD, KRK, ZK, AŚ itd.) – około 1200.

Dochód własny gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych stanowiła kwota 62 530,81 zł (ZA 9 644,81 zł + FA 52 886 zł).

Kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z FA wynosiła 195 098,47 zł., natomiast na ZA wpłynęła kwota 19 289,62 zł.

Ogólna kwota zwrotu FA i ZA wynosiła 214 388,09 zł.

Od dnia 18 sierpnia 2015r. zmieniła się ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie prowadzenia postępowania egzekucyjnego w administracji. Wobec dłużników alimentacyjnych nie wystawia się decyzji żądających zwrotu wypłaconych świadczeń z FA, upomnień i tytułów wykonawczych do Urzędów Skarbowych. W związku z powyższym Organ musiał umorzyć wszystkie wystawione tytuły wykonawcze za okres 2008 do 2015 roku. Zgodnie z nowelizacją ustawy składa się wnioski o przyłączenie lub wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Komorników Sądowych według właściwości. W/w wnioski dotyczą należności przypadających od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 01-10-2008r. do 30-09-2015r. oraz do należności powstałych z tyt. przyznania świadczenia z FA na nowy okres świadczeniowy 2015/2016. Wnioski o przyłączenie się Organu do egzekucji sądowej będą składane co roku po przyznaniu świadczeń z FA.

Natomiast, w prowadzonym postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych Organ nie jest zobowiązany do ponownego prowadzenia postępowania w zakresie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, gdy nie uległa zmianie jego sytuacja oraz gdy poprzednia wydana decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się pozostaje w mocy.

Należałoby również nadmienić, że od 1 lipca 2015r. zmieniła się ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r.poz.1015).

Powyższa zmiana związana jest z wprowadzeniem obowiązku przekazywania danych do wszystkich biur informacji gospodarczej działających w Polsce, tj. KABIG; Info-Monitor; ERIF; KRD.

Organ, powyższe dane o zadłużeniu, aktualizuje i przesyła co 10 dni w sprawie około 300 dłużników.

Stypendia i zasiłki szkolne

Na podstawie Uchwały Nr XXV/206/12 z dnia 13 września 2012 r. Rady Miejskiej w Gryfinie tut. Ośrodek prowadzi postępowanie w sprawach dotyczących świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów - wynikających z ustawy

z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania stypendium stanowi kwota 514zł, (do września 2015 – 456 zł) przypadająca na jednego członka gospodarstwa domowego.

Świadczeniami pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym są:

- o stypendium szkolne
- o zasiłek szkolne

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest zadaniem własnym gminy. Na jego realizację gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa (zgodnie z art.128 ust.2 ustawy o finansach publicznych kwota dotacji nie może stanowić więcej niż 80 % kosztów realizacji zadania).

Wykonanie wydatków na realizację wypłat stypendiów i zasiłków w okresie 01 stycznia do 31 grudnia 2015 przedstawiało się następująco:

Kwota zaangażowanych środków własnych	Wykorzystana kwota dotacji	Całkowita kwota wydatków
45 554,60	182 214,00	227 768,60

Liczba uczniów otrzymujących stypendia z podziałem na typ szkoły;

Typ szkoły	Okres I – VI 2015	Okres IX –XII 2015
szkoły podstawowe	153	131 + 2 zasiłki szkolne
gimnazja	63	62
szkoły ponadgimnazjalne	104	52 + 1 zasiłek szkolny
ogółem	320	245

Decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych.

Od 2006 r. Ośrodek wydaje decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.).

W 2015 r. Ośrodek wydał 69 decyzji (dla 59 osób) w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych – w tym 47 decyzji pozytywnych , 4 decyzje odmowne, 13 decyzji w sprawie umorzenia postępowania i 5 decyzji o wygaszeniu uprawnień.

Informacja o realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie przedmiotem odrębnego sprawozdania, które zostanie przedstawione na sesji w miesiącu kwietniu.

W dniach 17 -19 sierpnia 2015 r. w Ośrodku odbyła się kontrola kompleksowa, dotycząca sposobu realizacji zadań pomocy społecznej w okresie od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli. Zakres kontroli obejmował strukturę organizacyjną Ośrodka, kwalifikacje pracowników, ogólne założenia polityki społecznej gminy, tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej oraz sposób organizowania pomocy w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Kontrolowana działalność oceniona została pozytywnie.

Remont instalacji elektrycznej w budynku przy ul. Łużyckiej 12. W 2015 r. przeprowadzona została modernizacja instalacji elektrycznej, układu zasilania i LAN na parterze budynku – koszt modernizacji wyniósł 53 800 zł.

Informacja dotycząca wykorzystania środków finansowych w kwotach zaplanowanych i wykonanych w 2014 r. zawarta jest w załączniku nr 6.

Zabezpieczenie finansowe potrzeb z zakresu pomocy społecznej na 2016 r.

W budżecie na 2016 r. Ośrodek ma zabezpieczone następujące kwoty na realizację zadań własnych i zleconych z pomocy społecznej:

1 261 880 zł na zasiłki i pomoc w naturze, z tego:

- 951 880 zł na finansowanie pobytów w domach pomocy społecznej,
- 310 000 zł na zasiłki okresowe (w tym dotacja w kwocie 125 000 zł), zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, schronienie, sprawienie pogrzebu, itd.

705 000 zł na finansowanie zasiłków stałych,

301 851 zł na finansowanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych (tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi),

79 000 zł na finansowanie składki zdrowotnej dla klientów pomocy społecznej

368 000 zł na realizację Programu – „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Środki finansowe przeznaczone na świadczenia pomocy społecznej w 2016 r. powinny zabezpieczyć niezbędne potrzeby wynikające z rozeznaczonych potrzeb osób

znajdujących się w trudnej sytuacji. Ponadto istnieją możliwości zwiększenia środków na świadczenia obowiązkowe takich jak zasiłki stałe, składki zdrowotne, zasiłki

Od kwietnia 2016 r. wchodzi w życie ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (rodzina 500+). Realizatorem tego zadania będzie tu. Ośrodek . Z danych statystycznych wynika, że możemy spodziewać się ponad 2 000 wniosków.

Ponadto w br. Ośrodek złożył dwa wnioski o dofinansowania realizacji zadań:

1. Realizacja zadania publicznego – „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” w formie aktywizacji poprzez arteterapię.

Ogólna kwota realizacji zadania to 55 880 zł. Z tego wnioskowana kwota dotacji wynosi 44 704 zł oraz wkład własny tj. wkład osobowy i częściowe sfinansowanie dowozu uczestników na warsztaty wynosi 11 176 zł. Grupą docelową będą dotychczasowi uczestnicy warsztatów arteterapeutycznych ” -Teatr Bomba,Bomba” (7 osób) oraz nowa grupa zrekrutowana do udziału w projekcie tj.5 osób.

2. Projekt pod nazwą „Wdrażanie usprawnień organizacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gryfinie realizowany w ramach II Osi priorytetowej: Efektywna polityka publiczna dla rynku pracy, gospodarki i edukacji. Działanie 2.5: Skuteczna pomoc społeczna z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój. Źródłem współfinansowania projektu są środki Unii Europejskiej w ramach EFS. Celem projektu jest poprawa skuteczności oraz efektywności pomocy społecznej na terenie gminy Gryfino poprzez wdrażanie nowego modelu organizacyjnego, polegającego na oddzieleniu pracy socjalnej oraz usług socjalnych od pracy administracyjnej. Grupą docelową w projekcie będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie oraz jego pracownicy. Wartość projektu to 354 859,67 zł (100% wnioskowanego dofinansowania). Przewidywany okres realizacji projektu to 01.10.2016 – 30.09.2018.

Realizacja Programu 500+ oraz ewentualna realizacja powyższych projektów są to zdarzenie, które zdominuje działalność Ośrodka w najbliższych miesiącach i do których przygotowujemy się obecnie.

Gryfino, dnia: 10.03.2016 r.

Sporządziła: A. Bara

Załącznik1

DZIAŁ 4. POWODY PRYZNANIA POMOCY

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	439	171	933
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	36	3	39
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	80	34	375
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	49	25	268
BEZROBOCIE	6	176	64	500
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	358	129	632
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	105	26	186
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	111	41	444
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	78	24	266
RODZINY WIELODZIETNE	11	32	15	187
PRZEMOC W RODZINIE	12	12	5	37
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	77	23	127
NARKOMANIA	15	7	3	10
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	20	6	35
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	1	0	5
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	1	0	5
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Załącznik nr 2

DZIAŁ 2 B. UDZIELONE ŚWIADCZENIA - ZADANIA WŁASNE GMIN

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA 2)	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ ¹⁾ w zł	LICZBA RODZIN 2)	LICZBA OSÓB W RODZINACH 2)
0		1	2	3	4	5
RAZEM ³⁾	1	912	X	1 973 530	616	1 314
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	2	210	2 083	928 394	209	258
z tego:	3	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	4	X	X	928 394	X	X
w tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2)	5	184	1 809	857 689	184	184
samotnie gospodarującej						
pozostającej w rodzinie	6	29	274	70 705	28	77
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	7	316	949 157	068	311	713
z tego:	8	X	X	1 659	X	X
środki własne						
dotacja	9	X	X	155 409	X	X
w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7)	10	73	94	28 314	73	166
bezrobocia						
długotrwałej choroby	11	21	46	12 449	21	48
niepełnosprawności	12	126	551	44 569	125	217
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	13	2	2	718	2	3
innego niż wymienione w wierszach 10-13	14	132	258	71 018	130	394
SCHRONIENIE	16	21	1 890	24 363	21	28
POSILEK	17	339	39 162	160 149	185	673
w tym dla:	18	299	35 675	134 388	150	625
dzieci						
UBRANIE	19	0	0	0	0	0

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA 2)	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ ¹⁾ w zł	LICZBA RODZIN 2)	LICZBA OSÓB W RODZINACH 2)
0		1	2	3	4	5
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	20	67	8 907	208 572	67	80
w tym:						
specjalistyczne	21	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	24	1	2	600	1	5
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	25	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	26	1	1	2 378	1	2
w tym:						
osobom bezdomnym	27	0	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	28	490	X	492 006	483	1 105
w tym:						
zasiłki specjalne celowe	29	153	554	77 827	151	351
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	35	X	X	X	0	0
INTERWENCJA KRYZYSOWA	36	X	X	X	0	0
PRACA SOCJALNA	37	X	X	X	299	679

		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZ EŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINAC H
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	38	44	514	898 058	44	44

DZIAŁ II. POMOC W FORMIE ZASIŁKU CELOWEGO I ŚWIADCZEŃ RZECZOWYCH

PROGRAM "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"					
WYSZCZEGÓLNIENIE		ZASIŁEK CELOWY		ŚWIADCZENIE RZECZOWE	
		OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1		2	3	4	5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	391	147	0	0
Liczba rodzin	2	386	145	0	0
Liczba osób w rodzinach	3	926	367	0	0
Liczba świadczeń	4	1 625	589	X	X
Kwota świadczeń (w zł) ¹⁾	5	262 494	97 830	0	0
z tego:	6				
środki własne		104 605	39 132	0	0
dotacja	7	157 889	58 698	0	0
Koszt jednego świadczenia (w zł) (iloraz: wiersz 5 / wiersz 4)	8	161,53	166,10	X	X

INFORMACJA O WYDARZENIACH CAL W OKRESIE OD STYCZNIA DO GRUDNIA 2015 R.

Centrum Aktywności Lokalnej w Gryfinie realizuje szereg inicjatyw. Inicjatywy te realizowane są na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży. CAL skupia grupy nieformalne jakim jest Teatr „Bomba Bomba” i Gryfiński Klub Seniora, jak również realizuje działania na rzecz pozostałej społeczności lokalnej. CAL to miejsce realizacji własnych pomysłów, pomysłów mieszkańców lub innych podmiotów.

Przegląd działalności CAL rok 2015:

Od **stycznia 2015 r.** w Centrum Aktywności Lokalnej odbywały się zajęcia z podstaw języka niemieckiego. Inicjatorką a zarazem realizatorką tego przedsięwzięcia jest Pani Marta Szuster. Dzięki życzliwości Pani Marty grupa siedmiu osób, a mianowicie aktorów teatru "Bomba Bomba" uczyła się języka niemieckiego.

Od **kwietnia do czerwca 2015 r.** odbywały się zajęcia z gimnastyki, które prowadziła pani Regina Sędrowska. Były to zajęcia otwarte dla wszystkich mieszkańców, którzy chcieli poprawić swoją kondycję fizyczną, nauczyć się nowych ćwiczeń, a zarazem miło spędzić czas z innymi osobami. Ponadto co wtorek osoby zainteresowane mogły skorzystać z rytuałów tybetańskich, były to zajęcia z gimnastyki powiązane z elementami jogi.

Dnia **18.04.2015 r.** w CAL odbył się pierwszy otwarty turniej szachowy „Rodzina przy szachownicy”. Turniej zorganizowany został przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gryfinie oraz Klub "Biały Pion". W turnieju mógł brać udział każdy mieszkaniec naszego miasta, wszystkie szachownice znalazły swojego gracza,

Dnia **03.05.2015** podczas Dni Gryfina mieliśmy możliwość zaprezentować działalność Centrum Aktywności Lokalnej. Tego dnia mogliśmy zapoznać mieszkańców z ofertą oraz zachęcić do możliwości włączenia się w działalność Centrum Aktywności Lokalnej. Dużym powodzeniem cieszyła się informacja dotycząca Klubu Seniora.

Dnia **13.05.2015 r.** CAL odwiedziła Pani Dorota Zawadzka – Super Niania. Przedsięwzięcie zorganizowano we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Biblioteką Publiczną w Gryfinie.

Było to fantastyczne spotkanie z Osobą, która łączy wiedzę z jakże ogromną praktyką. Udział w spotkaniu wzięli zarówno rodzice, jak i pedagodzy szkolni.

Dnia **20.05.2015 r.** odbył się Cygański wieczór z Papuszą. Wieczór ten zorganizowała koordynator wchodząc we współpracę z teatrem Eliksir działającym przy Gryfińskim Domu Kultury. CAL był organizatorem ze strony reklamowej tj. zostały wydane plakaty zaproszenia imienne. Ponadto pracownicy CAL zadbali o klimat oraz dobre samopoczucie podczas spotkania częstując gości ciastkami oraz ciepłą herbatą i kawą.

W programie znalazł się krótki wykład o kulturze romskiej, projekcje video oraz dużo muzyki i piosenek cygańskich. Rozstawiając krzesła zastanawialiśmy się czy każde znajdzie swojego "lokatora" ... prawie każde znalazło. Przybyło około 50 osób w zróżnicowanym wieku.

Dnia **21.05.2015 r.** spotkanie profilaktyczne "Bezpieczny Senior". Spotkanie to zostało zorganizowane przez koordynator CAL, która weszła we współpracę z Komenda Powiatową Policji w Gryfinie i zaproponowała wspólne działanie na rzecz społeczności lokalnej. Podczas spotkania zostały poruszone tematy: bezpieczeństwo w domu czyli jak nie dać się oszukać, jak zareagować kiedy mamy podejrzenie, że skontaktował się z nami oszust, najpopularniejsze oszustwa, jak działali przestępcy, codzienne problemy osób starszych, samotnych. W rozmowie bezpośredniej uczestnicy spotkania podkreślali jak ważne dla nich było to spotkanie. Na spotkanie przybyło około 40 osób w tym uczestnicy klubu seniora.

Dnia **26.05.2015 r.** spotkanie dla dzieci pt. Bajki z zielonego lasu" przedstawiane przez Ciocie Bajkolocie. Spotkanie odbyło się w ramach współpracy z grupa teatralną Ciocie Bajkolkocie. Na spotkanie z bajką mógł przyjść każdy mały mieszkaniec gminy Gryfino, ponadto pracownicy socjalni zrekrutowali grupę dzieci objętych pomocą społeczną. Zaproszeni zostali również przedszkolaki. Bajka, którą przedstawiły aktorki wzbudziła bardzo duże zainteresowanie, dodatkowym bodźcem były postacie wykonane własnoręcznie przez jedną z aktorek. Po wysłuchaniu bajki, do pracy twórczej ruszyły już nie aktorki ale same maluchy. Ciocie Bajkolkocie również spotykały się w CAL raz w tygodniu i wówczas ćwiczyły do kolejnych swoich przedsięwzięć.

Dnia **28.05.2015 r.** na zaproszenie Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie włączyliśmy się w XXI Sportowy Turniej Miast i Gmin. Akcja miała swój początek w CAL-u odbyła się pod nazwą Senior w Ruchu. Spacerowym krokiem przeszliśmy przez miasto, aby tuż za mostem rozpocząć akcję. Były ruch w postaci konkurencji sportowych. Oprócz sportu, był też turniej żartów, co wywołało mnóstwo śmiechu.

Dnia **02.06.2015 r.** odbyło się przedstawienie pt. „Koń na deskorolce” w wykonaniu zespołu teatralnego Ciocie Bajkolkocie dla podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej z Gryfina.

Dnia **03.06.2015 r.** gościliśmy wyjątkowe osoby - gościem honorowym spotkania był porucznik Kazimierz Lachiewicz ps. "Lisek" , a prelegentami dr ppłk. Dariusz Faszczka

oraz prezes stowarzyszenia Kresy Wschodnie Dziedzictwo i Pamięć p. Jerzy Mużyło. Ciekawy wykład, a zaraz po nim historia widziana własnymi oczami. Wzruszające spotkanie. Rozmowy trwały i trwały, aż zaskoczyła nas prawie godzina 21-wsza. Niezwykła lekcja historii godna polecenia. Organizatorami byli : Stowarzyszenia Gryfiński Ruch Patriotyczny i Stowarzyszenie Kresy Wschodnie Dziedzictwo i Pamięć.

W dniach **11-12.06.2015 r.** w CAL odbywały się panele dyskusyjne w ramach akcji "Uniwersytety Trzeciego Wieku na Pograniczach" zorganizowanego przez Gryfiński Uniwersytet Trzeciego Wieku. W dwóch pozostałych salach CAL można było obejrzeć wystawę prac słuchaczy GUTW.

Działania CAL wychodzą poza jego siedzibę. Idąc za myślą, iż nauka powinna łączyć się z praktyką zaproponowano Pani Marcie Szuster organizację „Języka niemieckiego w praktyce”. I tak dnia **16.06.2015 r.** grupa wyruszyła w drogę do Gartz, by sprawdzić swe dotychczasowe umiejętności językowe. Na miejscu zostaliśmy przyjęci przez Dyrektora Urzędu Gartz – Franka Gotzmana. Przy wspólnej kawie rozmawialiśmy na przeróżne tematy. Pani Marta zadbała, aby każdy uczestnik miał przygotowane jedno pytanie oczywiście w języku niemieckim. I tak rozmowy trwały ponad godzinę. Dużo dowiedzieliśmy się o tym pięknym regionie, dzięki wycieczce, zorganizowanej przez Pana Franka Gotzmana. Odwiedziliśmy muzeum, w którym obejrzeliśmy wystawę dotyczącą historii miasta od XVIII wieku, a także kościół Św. Stefana, który obecnie pełni również rolę sali koncertowej. Wycieczkę zakończyliśmy konsumpcją w przepięknej scenerii nad Odrą.

Centrum Aktywności Lokalnej to również miejsce do którego można udać się po poradę. Odbyły się dyżury podczas których mieszkańcy mogli skorzystać z porad pracowników Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dnia **30.06.2015** Przewodnicząca Powiatowego Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności udzielała informacji na nurtujące pytania w zakresie orzecznictwa, kart parkingowych itp.

Dnia **02.07.2015** pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie przybliżył tematykę związaną z usługami opiekuńczymi, procedurami dotyczącymi Domów Pomocy Społecznej oraz ogólnymi informacjami na temat pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, samotnym.

Dnia **18.06.2015** odbyło się spotkanie pt. "Zioła z lasu i łąk oraz z ogrodu". Spotkanie prowadził Pan Marek Kozanecki, który zaprezentował gotowe produkty oraz przedstawił ich właściwości. Prezentowana była np. stewia 150 razy słodsza od cukru, którą można uprawiać na parapecie w domu, idealna dla cukrzyków lub nalewka z kasztanowca do nacierania, która ma działanie przeciwbólowe i wiele innych ciekawych produktów. Spotkanie to odbyło się w ramach działalności Klubu Seniora przy CAL.

Od dnia **13.07.2015 r. do 17.07.2015 r.** w CAL odbywały się warsztaty dla dzieci. Warsztaty co dzień rozbudzały wyobraźnię, dzieci tworzyły cuda z papieru, z gipsu i innych rzeczy. Ponadto, gdy pogoda pozwoliła była też zabawa w plenerze. W warsztatach wzięło udział 15 dzieci w tym 5 miejsc rekrutowanych było przez pracowników socjalnych.

Kolejnym pomysłem było spotkanie z Powiatowym Rzecznikiem Praw Konsumenta. Dnia **17.07.2015 r.** rzecznik przedstawił istotne zmiany przepisów jakie weszły w życie, a przede wszystkim korzyści z nich wynikające. Spotkanie było spotkaniem otwartym, poprzedzała go kampania promocyjna – plakaty, zaproszenia, media, facebook.

Pewnego dnia do CAL zgłosiła się osoba, która zaproponowała uczczenie wydarzeń historycznych. Dnia **31.07.2015 r.** wspólnie zorganizowaliśmy spotkanie z wyjątkowi gośćmi tj. Pani Janina Kin ps. "Janeczka" oraz Pan Edward Zamiara ps. "Hrabia" walczący w Powstaniu Warszawskim. Na spotkanie przybyło wielu mieszkańców, którzy aktywnie włączali się w dyskusję. W innej części CAL można było również obejrzeć wystawę upamiętniającą Powstanie Warszawskie. Spotkanie prowadził Pan Krystian Wawrzonek.

Od **17.08.2015 do 21.08.2015 r.** odbywały się warsztaty dla dzieci w wieku od 5-12 lat. – druga edycja. W warsztatach mogło uczestniczyć 10 pierwszych osób-mieszkańców Gminy Gryfino, które nie brały udziału w lipcowej edycji warsztatów. Ponadto 5 dodatkowych miejsc były przeznaczone dla dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną.

Inną formą integracji było spotkanie muzyczne – nie taneczne, choć tańca nie zabrakło ale miało to na celu integrację, a przede wszystkim miłe spędzenie czasu przy dobrej muzyce. Do współpracy zaprosiliśmy muzyka lokalnego Tadeusza Wasilewskiego. Spotkanie odbyło się dnia **13.08.2015 r.** tym razem stoliki i krzesła

ustawiliśmy przed CAL. Zgromadziło się około 50 osób, muzyka cudowna, wprawiła gości w znakomity nastrój i zachęciła do tańca.

Ponadto dzięki Pani Zofii Rudyńskiej - przedstawiciela Klubu Seniora działającego przy CAL oraz innych Pań biorących udział w spotkaniu, goście mogli częstować się smakowitymi wypiekami.

Kolejną propozycją CAL była akcja OSTATNI DZWONEK DO SZKOŁY I PRZEDSZKOLA. W dniach od **24.08.-27.08.2015** wszyscy którzy posiadali niepotrzebne już artykuły szkolne, książki, plecaki, piórniki, mundurki, ubrania, pościel do przedszkola itp. mogli pozostawić je. Finał akcji odbył się dnia 27.08.2015 r. kiedy to nieodpłatnie można było wybrać/wymienić potrzebną dla siebie rzecz. Każdy kto chciał cokolwiek oddać mógł zadzwonić do koordynatora CAL i który odbierał te rzeczy od darczyńców. Akcja działa się przed CAL kolejka stała już od 14:40.

Następnie w **pierwszych dniach września** ogłoszona była - AKCJA SZKOŁA. Do CAL zaprosiliśmy tych, którzy nie skompletowali jeszcze podręczników do szkoły. Z koordynatorem CAL można również było skontaktować się telefonicznie i zapytać o dane książki.

7.10.2015r - wykład pn."Cięża , poród i połóg oraz wszystko o pielęgnacji noworodka" Wykład poprowadziła Pani Magdalena Mikołajczak - położna specjalista, edukator w opiece okołoporodowej. Pani Mikołajczak zapoznała nas ze wszystkimi etapami ciąży i porodu. Wykład prowadzony był nie tylko w oparciu o teoretyczne zagadnienia, ale również o praktyczne przykłady, gdyż Pani Mikołajczak jest położną z kilkunastoletnim stażem pracy. Finalnie posiłkując się lalką do złudzenia przypominającą noworodka, Pani Mikołajczak omówiła sposoby pielęgnacji dziecka. Na sam koniec oraz w trakcie wykładu padało wiele pytań, na które prowadząca wykład starannie odpowiadała. Na spotkanie przybyło około 30 Pań i 3 Panów. Rodzice mogli przyprowadzić swoje małe pociechy, którymi zajmowali się pracownicy socjalni. Rozpiętość wiekowa dzieci była olbrzymia kształtowała się od maluszka 4 tygodniowego, po dzieci 10 – letnie. W innej części CAL można było skorzystać z bezpłatnego kiermaszu odzieży dla dzieci. A jeszcze w innej części rozgrzać się gorącą herbatą , kawą i osłodzić ciastkiem. Po wykładzie każda osoba otrzymała praktyczny upominek.

14.10.2015r. - Karmienie piersią nie jest karą- nie boli, bawarka nie pobudza laktacji, a mleko matki nie jest ani za chude ani za tłuste. Te mity i wiele, wiele innych obaliła Pani Dorota Ćwiek na spotkaniu pn."Fakty i mity karmienia piersią". Pani Dorota Ćwiek jest doktorem nauk medycznych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, kierownikiem Samodzielnej Pracowni Umiejętności Położniczej PUM , położną z wieloletnim doświadczeniem , międzynarodowym konsultantem laktacyjnym i autorką książki „Szkoła rodzenia”. Padło wiele pytań, odbył się również instruktaż karmienia piersią. A obok w sali 13 dzieci w zróżnicowanym wieku bawiły się pod okiem pracowników OPS i wolontariuszek.

21.10.2015r. -Dylemat wielu rodziców "Szczepić czy nie szczepić?", internet wcale nie pomaga podjąć decyzji, a nawet jeszcze bardziej rozbudza nasze wątpliwości .... stąd wizyta dnia 21.10.2015 r. profesora dr hab. n. med. Jacka Rudnickiego - neonatologa, pediatry. Uczestnicy spotkania mieli możliwość wysłuchać niezwykle ważnego w dzisiejszej dobie wykładu dotyczącego szczepień ochronnych u dzieci. Profesor Rudnicki w sposób bardzo obrazowy przedstawił swoje stanowisko na temat konieczności szczepień. Cieszy nas ogromnie fakt, że na wykłady przychodziła stała grupa uczestników ale i również pojawiały się nowe osoby, a raczej całe rodziny.

Dnia **28.10.2015 r.** odbył się ostatni wykład z cyklu spotkań poświęconych tematyce rodzicielstwa. Uczestnicy wysłuchali wykładu, który poprowadził Pan Tomasz Kecler z Polskiego Banku Komórek Macierzystych. Pan Kecler rozpoczął spotkanie od przybliżenia definicji komórek macierzystych, jakie są ich właściwości i z jakich źródeł je się pozyskuje. Następnie przedstawił procedurę pobrania i przechowywania krwi pępowinowej. Długo dyskutowaliśmy na temat wykorzystania komórek, gdyż lista chorób, które mogą zostać wyleczone dzięki komórkom jest dość długa. Prowadzący przedstawił nam zaskakujące najnowsze odkrycia w tej dziedzinie potwierdzone medycznie, które można określić mianem „niemożliwe”. Na koniec odbyła się żywa dyskusja dotycząca argumentów za i przeciw.

Po każdym wykładzie odbywał się bezpłatny kiermasz odzieży dla dzieci. Osoby chętne mogły przynieść niepotrzebną odzież wymienić ją lub oddać. Przewidziane były również drobne upominki dla pierwszych 15 osób, które wzięły udział we wszystkich wykładach. Podczas wykładów opiekę dla dzieci zapewniali pracownicy Ośrodka i wolontariusze

Dnia **17.10.2015 r.** od godziny 11:30 do 13:00 CAL mogło odwiedzić każde dziecko w wieku od 6 do 12 lat, które narzekało na brak zajęć. Spotkanie energiczne, czas wypełniała wspólna zabawa w formie pląsów i zgadywanek.

Listopad w CAL przebiegł pod hasłem „STOP przemocy w rodzinie”

03 listopada 2015 r. Dyżur pełniła Przewodnicząca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

10 listopada 2015 r. Dyżur pełnił Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie możliwości skierowania osoby nadużywającej alkoholu na leczenie odwykowe .

17 listopada 2015 r. otwarte dla mieszkańców spotkanie z kardiologiem w ramach współpracy z Gryfińskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku

Tego dnia również dyżur pełnił Kierownik Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie , który odpowiadał na pytania dotyczące sankcji prawnych związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie.

19 listopada 2015 r. odbyło się spotkanie informacyjne dla sołtysów gminy Gryfino dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

24 listopada 2015 r. dyżur pełniła Dyrektor Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Gryfinie , która informowała o możliwościach pomocy dzieciom krzywdzonym lub znajdującym się w sytuacjach przemocowych.

01 grudnia 2015 r. wykład dla słuchaczy GUTW prowadzony przez Pana Zbigniewa Podfigurnego na temat rehabilitacji.

08 grudnia 2015 r. próby układu tanecznego do finału akcji „Nazywam się miliard”. Rozpoczęcie przygotowań do udziału w ogólnopolskiej akcji przeciwdziałania przemocy wobec kobiet , wyrażone poprzez wspólny taniec.

12 i 18 grudnia 2015 r. warsztaty dla dzieci powyżej 7 roku życia . Zorganizowane wspólnie przez CAL i GDK. Bezpłatne warsztaty świąteczne podczas, których dzieci mogły samodzielnie wykonać prezenty świąteczne dla rodziców.

Sprawozdanie

z prowadzenia warsztatów arteterapeutycznych dla osób zagrożonych
wykluczeniem społecznym, będących uczestnikami grupy teatralnej
„Teatr Bomba Bomba”
zgodnie z umową nr 25/2015 z dnia 05.03.2015 i kontynuowanej
zgodnie z umową z dnia 1.07.2015

***„Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej
godności i swych praw. Są oni obdarzeni sumieniem i powinni
postępować wobec innych w duchu braterstwa.”***

Art.1 Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela, 26 VIII 1789 r

Marzec – Lipiec 2015
Wrzesień – Grudzień 2015

Prowadząca warsztaty
mgr Wioletta Kuriata Janiszewska

Spotkania odbywały się standardowo dwa razy w tygodniu i trwały od 2 do 6 godzin. Zwiększona ilość godzin związana była z wyjazdami zespołu na prezentacje poza miastem, bądź na próby ze współpracującą grupą niemiecką.

Miejsce: Centrum Aktywności Lokalnej, sala teatralna „Pałacyku pod lwami”, sala widowiskowa GDK Gryfino, plener i tereny miejskie miasta Gryfino, miasto Szczecin, warsztaty wyjazdowe w Szwedzt/ Niemcy.

Prowadzący: art positiv studio Wioletta Kuriata Janiszewska / Gryfino

od 1 lipca 2015 roku zgodnie z umową nr 42/2015 na podstawie umowy zlecenia z Wiolettą Kuriatą Janiszewską

Liczba uczestniczących osób: 7 osób

Warsztaty arteterapeutyczne prowadzone były z siedmioosobową grupą osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Cele główne warsztatów:

- 1) Rozpoznanie potrzeb emocjonalnych, poznawczych i rozwojowych oraz możliwości manualnych i artystycznych uczestników.
- 2) Podniesienie samooceny i poczucia własnej wartości uczestników
- 3) Relaksacja pozwalająca odreagować wewnętrzne napięcia , niepowodzenia, frustracje i agresję
- 4) Zmiana negatywnego stosunku do wykonywania zadań sprawiających trudności
- 5) Doskonalenie umiejętności współpracy w grupie

Ponowny powrót do pracy w zintegrowanej już, homogenicznej grupie, zaznajomionej ze sobą, a także z działaniami teatralnymi wymagał nowych wyzwań, nowych zadań wyższego stopnia trudności wykonywanych zadań i podejmowanych działań.

Pretekstem do zintensyfikowania pracy, podjęcia nowych wyzwań i nowych celów stała się rozpoczęta już w grudniu ubiegłego roku współpraca z analogiczną grupą teatralną z Szwedzt/ Niemcy. Grupą składającą się z osób z niepełnosprawnością intelektualną, grającą spektakle teatralne i komunikującą się głównie w języku niemieckim. Wszystkie te okoliczności stały się nowym wyzwaniem do pokonania dla uczestników obydwóch grup

W ramach podjętej współpracy wyłoniły się zupełnie nowe cele:

- 1) Integracja z grupą teatralną z Niemiec
- 2) Poszukiwanie sposobu na komunikowanie się z uczestnikami warsztatów z Niemiec
- 3) Wypracowanie wspólnego scenariusza i wspólne realizowanie projektu teatralnego
- 4) Przygotowanie wspólnego spektaklu/ premiery zaprezentowanej na festiwalu Schultheaterfest w Uckermarkische Bühnen w Schwedt/ Niemcy
- 5) Udział w projekcie filmowym (nagrywanie filmu dokumentalnego przez dziennikarza tv rbb Riccardo Wittina)
- 6) Udział w uroczystości przekazania Złotego Gołębia przez Teatr Barenherz, Teatrowi Bomba Bomba.

Marzec 2015

12.03

Spotkanie organizacyjne, omówienie poprzednich spotkań i działań. Konstruowanie planów na przyszłe miesiące funkcjonowania zespołu. Ćwiczenia integracyjne i rozgrzewka całego ciała. Praca z głosem i oddechem.

17.03

Ćwiczenia rozgrzewkowe. Praca z głosem oddechem. Ćwiczenia relaksacyjne i na improwizację. Szukanie pomysłów na nowy spektakl w oparciu o wspólne zabawy i improwizację. Relaksacyjny spacer po mieście.

19.03

Przygotowanie do prezentacji spektaklu na festiwalu „Noc teatrów” w Kołobrzegu. Porządkowanie rekwizytów, scenografii i kostiumów. Powtarzanie najważniejszych scen ze spektaklu. Szukanie nowych rozwiązań. Ćwiczenia dykcyjne i relaksacyjne. Ćwiczenia na koncentrację i działania w grupie i parach.

Ćwiczenia w parach: Ćwiczenia w parach umożliwiły wspólny wysiłek fizyczny, rozwijały i uczy koncentracji oraz zwracania uwagi na siebie.

Przykładowe ćwiczenia: - *Lustra* - jedna z osób jest lustrem i powtarza precyzyjnie ruchy pierwszej osoby, jak w lustrzanym odbiciu.

- *Pomniki:* jedna z osób ustawia partnera w sposób taki, by jego mina, sylwetka wyrażały emocje. Reszta zespołu zgaduje, jakie emocje wyraża

- *Marionetki:* jedna z osób porusza partnerem wyobrażając sobie, że do jego ciała są przymocowane cienkie nitki, z które pociąga partner....itd.Podobny wymiar mają ćwiczenia w większej grupie, które powoli i systematycznie otwierały uczestników na inne osoby w zespole. Podanie ręki nowo poznanej osobie, szczególnie, gdy była to osoba odmiennej płci wymagała czasu i ćwiczeń integrujących.

21.03

Wyjazd do Kołobrzegu i udział w festiwalu „ Noc teatrów” prezentacja spektaklu przed festiwalowa publicznością. Spotkanie z innymi grupami teatralnymi.

- Wyjazd zespołu na prezentacje do Kołobrzegu był dużym wydarzeniem zarówno turystycznym, jak i artystycznym. Festiwal nie był skoncentrowany na występach osób niepełnosprawnych. Miał otwartą formułę, co ma ogromne znaczenie w artystycznych prezentacjach Teatru Bomba Bomba i wchodzeniu grupy w społeczeństwo. Występ zespołu został przyjęty entuzjastycznie, a także był specjalnie oczekiwanym występem przez wielu widzów.

Kołobrzeg „ Noc teatrów”

24.03

Omówienie udziału w festiwalu w Kołobrzegu. Podsumowanie prezentacji, omówienie poszczególnych scen. Nowych wprowadzonych elementów.

26.03

Przygotowanie do Powiatowego Przeglądu Teatrów Amatorskich w Gryfinie. Próba generalna przed spektaklem. Rozgrzewka aktorska.

Przykładowe ćwiczenia: - *Bieg fabularny*: Jest podstawowym ćwiczeniem łączącym pracę ciała z wyobraźnią. Uczestnicy wyobrażali sobie najprzeróżniejsze sytuacje, od stanów emocjonalnych do zróżnicowanych warunków atmosferycznych i angażowali się w nie ciałem, także emocjonalnie np.: jesteśmy smutni, jesteśmy weseli, jesteśmy zdziwieni, biegniemy w deszczu, biegniemy po łące, biegniemy po śliskim lodzie.

Kompletowanie rekwizytów i wszelkich elementów scenografii i kostiumów do spektaklu.

27.03

Udział w Powiatowym Przeglądzie Teatrów Amatorskich. Występ Teatru Bomba Bomba i kwalifikacja do przeglądu wojewódzkiego, który odbył się w Świdwinie.

31.03

Omówienie prezentacji z gryfińskiego przeglądu. Przygotowywanie dekoracji i upominków świątecznych związanych ze świętami Wielkiej Nocy. Wręczenie upominków przyjaciołom i przypadkowo spotkanym osobom.

Kwiecień 2015

11.04

Spotkanie z teatrem niemieckim Barenherz. Wspólne ćwiczenia integracyjne i rozgrzewkowe. Zabawy w grupie rozwijające uważność na drugą osobę. Ćwiczenia na świeżym powietrzu z elementami relaksacji. Praca nad spektaklem. Opracowywanie scenek, improwizacje z przedmiotem i cieniem. Puszczanie baniek mydlanych na nabrzeżu. Ćwiczenia oddechowe.

Teatry Barenherz i Bomba Bomba, CAL Gryfino

14.04

Ćwiczenia integracyjne i rozgrzewka całego ciała. Praca z głosem i oddechem. Ćwiczenia relaksacyjne przy muzyce i rozwijając koncentrację. Praca metodą dramy związana z poszukiwaniem wyjścia z trudnych sytuacji. Ćwiczenia ruchowe w plenerze.

16.04

Muzykoterapia. Nauka piosenki, słuchanie utworów muzyki poważnej. Ćwiczenia dykcyjne i relaksacyjne. Ćwiczenia na koncentrację i działania teatralne w grupie. Praca z ciałem, oddechem i głosem.

Grupa podjęła się wyzwania nauczenia się nowej piosenki.

Słowa piosenki, specjalnie wyszukane bardzo dobrze oddają potrzebę bycia rozumianym i słuchanym. Ogólnie można powiedzieć, potrzeby komunikowania się z ludźmi, bycia z nimi.

„ Kiedy z serca płyną słowa
Uderzają z wielką mocą
Krażą blisko wśród nas od tak
Dając innym szczerze złoto
I dlatego lubię mówić z Tobą.
Ludzie myślą to, co myślą

Myśli sobie moja głowa
Może w końcu mi się uda
Wypowiedzieć Proste słowa
I dlatego lubię mówić z Tobą”
Zespół „Akurat”

Piosenka ta stała się nowym hymnem Teatru Bomba Bomba.

18.04

Wyjazd do Filharmonii szczecińskiej na spektakl „ Gombka F”. Wprowadzenie elementów muzykoterapii i teatroterapii. Relaks przy muzyce poważnej granej na żywo.

Filharmonia szczecińska, spotkanie z prezydentem Szczecina- Piotrem Krzystkiem

21.04

Ćwiczenia dykcyjne i naprzemienne. Praca z głoskami i rymami w tekstach. Nauka piosenki na Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych. Ćwiczenia na koncentrację i pobudzające wyobraźnię. Przygotowanie elementów scenografii do planowanego występu. Koordynacja choreografii i gestów z wykonywaną piosenką.

Ćwiczenia głosowe: Ćwiczenia poprawiające dykcję, także sprawność aparatu mowy. Emitowanie głosu na samogłoskach, wymawianie parami trudnych dykcyjnie spółgłosek i zlepków wyrazowych. Poprawiają pracę przepony, emisję głosu i dotlenienie organizmu poprzez powiększenie pojemności płuc.

Rozpoczynające każde warsztaty ćwiczenia pozwalały uczestnikom rozluźnić się, zrelaksować, ale także zmęczyć co wprowadzało wszystkich w dobry nastrój a także niwelowało treść i przywiezione z domów, oraz związane z nową sytuacją napięcia.

23.04

Muzykoterapia. Nauka piosenki, słuchanie utworów muzyki poważnej. Ćwiczenia dykcyjne i relaksacyjne. Ćwiczenia na koncentrację i działania teatralne w grupie. Praca z ciałem , oddechem i głosem. Rymowanie. Zabawa z głoskami. Praca nad kolejnymi scenami do nowego spektaklu.

28.04

Zabawy i gry teatralne. Wybór i zabawy z kostiumami piratów, przygotowywanie programu na Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych. Muzykoterapia z

elementami choreoterapii. Ćwiczenia głosowe i oddechowe. Relaksacja i praca nad emisją głosu na świeżym powietrzu.

Ćwiczenia relaksacyjne: Relaksacja przy muzyce w pozycji leżącej wraz z wizualizacją, a także ćwiczenia oddechowe wpływały korzystnie na emocje uczestników, łagodząc napięcia, a często zażegnując konflikty.

Maj 2015

3 maja

Działania na nabrzeżu. Akcja promocyjna. Zabawy i integracja z uczestnikami majówki. Wspólne zabawy, kontakt z mieszkańcami, puszczenie baniek mydlanych.

5 maja

Udział w Dniu Godności Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie. Przygotowanie kostiumów do wspólnego przemarszu przez miasto. Integracja z innymi ośrodkami oraz osobami niepełnosprawnymi. Występ z programem artystycznym na scenie na nabrzeżu. Gry i zabawy plenerowe.

Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie / Gryfino

9 maja

Spotkanie z niemieckim zespołem Barenherz. Udział we wspólnych warsztatach teatralnych. Ćwiczenia integracyjne, relaksujące. Poszukiwanie wspólnych pomysłów na spektakl. Praca w jednym zespole. Tworzenie elementów scenografii do nowego spektaklu.

*Teatry Bomba Bomba/
Gryfino i Barenherz/
Schwedt Niemcy*

Cele: Jednym z pierwszych elementów zajęć w polsko niemieckim zespole było wyznaczenie celów.

Najważniejszym celem w/w ćwiczeń było zbudowanie nowej grupy, składającej się z dwóch grup homogenicznych. Uświadomienie uczestnikom, że przynależą do wyjątkowego zespołu, polsko niemieckiego w tym momencie, ale powiązanego wspólnymi celami, założeniami, a po pewnym czasie także ze wspólną pracą, wspólnymi zasadami i regułami. W grupie wytworzyły się charakterystyczne dla grup role. Utrwalił się podział obowiązków i jednak pomimo pojawiających się trudności w bardzo szybkim czasie powstał współpracujący ze sobą zespół.

Kolejnym celem ustalonym wspólnie w grupie było dążenie do stworzenia spektaklu, który umożliwiłby uczestnikom publiczne zaprezentowanie się przed szerszą publicznością.

12 maja

Ćwiczenia rozgrzewkowe. Praca z głosem oddechem. Ćwiczenia relaksacyjne i na improwizacje. Szukanie pomysłów na nowy spektakl w oparciu o wspólne zabawy i improwizacje. Relaksacyjny spacer po mieście.

17 maja

Udział w festiwalu – Przegląd Amatorskich Zespołów Teatralnych w Świdwinie. Udział w prezentowanych spektaklach, przygotowanie do własnej prezentacji. Próba przed spektaklem. Rozgrzewka ciała, i głosu, Organizacja przestrzeni scenicznej, rekwizytów i scenografii. Prezentacja przedstawienia.

Świdwin, Przegląd ARA

19 maja

Zajęcia w Centrum Aktywności Lokalnej. Warsztaty relaksacji i koncentracji z elementami yogi i ćwiczeń naprzemiennych. Nauka tańca i wspólnej piosenki. Praca metoda dramy, przygotowywanie scenek do spektaklu. Zabawa słowami, ćwiczenia dykcyjne i artykulacyjne. Improwizacje rozwijające wyobraźnię i abstrakcyjne myślenie. Wspólna zabawa i integracja w grupie.

21 maja

Udział w marszobiegu i imprezie integracyjnej organizowanej przez Dom Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie. Występ Teatru Bomba Bomba na scenie z przygotowanym repertuarem. Gry i zabawy plenerowe.

23 maja

Zajęcia w Centrum Aktywności Lokalnej z grupą niemiecką. Warsztaty relaksacji i koncentracji z elementami yogi i ćwiczeń naprzemiennych. Nauka tańca i wspólnej piosenki. Praca metoda dramy , przygotowywanie scenek do spektaklu. Zabawa słowami, ćwiczenia dykcyjne i artykulacyjne. Improwizacje rozwijające wyobraźnię i abstrakcyjne myślenie. Wspólna zabawa i integracja w grupie.

Rytuały: W trakcie zajęć zostały wprowadzone rytuały, które stały się elementem konsolidującym uczestników, a także elementem wyróżniającym, budującym przynależność do zespołu: powitania, przerwa na kawę, pożegnanie w kole z puszczaniem tzw. „iskierki pokoju” czyli uściśnięciem dłoni sąsiada. Do rytuałów możemy zaliczyć także odbywające się przy okazji każdego spotkania ćwiczenia ruchowe, tak zwanej rozgrzewki.

Czerwiec 2015

6 czerwca

Spotkanie z teatrem niemieckim Barenherz. Wspólne ćwiczenia integracyjne i rozgrzewkowe. Zabawy w grupie rozwijające uważność na drugą osobę. Ćwiczenia na świeżym powietrzu z elementami relaksacji. Praca nad spektaklem. Udział w nagraniu filmu dokumentalnego realizowanego przez Riccardo Wettina. Opracowywanie scenek, improwizacje z przedmiotem i cieniem. Ćwiczenia oddechowe.

9 czerwca

Próba CAL

Ćwiczenia relaksacyjne, oddechowe i plastyki ciała. Praca nad kolejnymi scenami do spektaklu. Przygotowywanie elementów scenografii. Nauka słów piosenki na prezentację w czasie festiwalu Schultheaterfest. Omawianie znaczenia emocji i sposoby rozpoznawania emocji, jakie odczuwamy.

11 czerwca

Próba - Pałacyk pod lwami

Powitanie lata. Spotkanie w plenerze. Zajęcia relaksacyjne i oddechowe na trawie. Spotkanie przy samowarze. Gry i zabawy plenerowe. Przygotowywanie wspólnego grilla. Rozmowy integrujące uczestników zajęć.

20 czerwca

Próba CAL

Spotkanie z Teatrem Barenherz z Niemiec. Wspólne opracowywanie prezentacji. Zabawy integracyjne na świeżym powietrzu. Trening aktorski, ćwiczenia z plastyki ciała, stop klatka i wizualizacje , oraz marsz fabularny. Ćwiczenia na rozwijanie pamięci i możliwości uczestników. Ćwiczenia pamięci i koncentracji.

Praca nad spektaklem polsko – niemieckim „Można się lubić”

Praca nad spektaklem trwała nieustająco na każdym spotkaniu. Poprzedzona rozgrzewką, przygotowaniem scenografii, rekwizytów i kostiumów. Konieczne było każdorazowe utrwalanie scen, dialogów, kolejności następujących po sobie zdarzeń skoordynowania tego z muzyką, światłem i dźwiękiem. Jednym słowem doskonalenie powstającego dzieła teatralnego. W czasie wspólnych warsztatów z grupą niemiecką wszyscy aktorzy byli szczególnie wrażliwi na udzielanie wsparcia i współpracę z

uczestnikami z innego kraju. Problemem nie był język, problemem nie był także różny stopień niepełnosprawności uczestników. Zarówno grupa niemiecka jak i polska wykazywała się ogromnym taktem, empatia i wrażliwością.

ETAPY:

Od niemal pierwszych zajęć do czerwcowych spotkań grupa systematycznie pracowała nad kolejnymi elementami spektaklu. W trakcie prób bez strony niemieckiej uczestnicy pracowali nad swoimi indywidualnymi scenami, które nagrywane przesyłane były mailem do grupy niemieckiej.

1) Pierwszym etapem budowania przedstawienia była zabawa i improwizacja z wykorzystaniem często przypadkowo wybranych rekwizytów. Zdarzały się jednak osoby, które konkretnie wiedziały, jaką postać w spektaklu chcą zagrać i taką rolę otrzymywały.

2) Na bazie zaimprovizowanych scenek zostały stworzone dialogi, polsko niemieckie, składające się z pojedynczych słów, także w przeważającej mierze będące propozycjami uczestników. Fakt improwizowanych dialogów znacznie ułatwił udział w spektaklu osobom, które mają problemy z zapamiętywaniem gotowych tekstów, czy w ogóle nie potrafią czytać. Stopień trudności był adekwatny jednak do umiejętności indywidualnych uczestników zajęć.

3) Improwizowane sceny grane na żywo poprzedzone zostały teatrem cieni z wykorzystaniem tekturowych rekwizytów wykonanych przez uczestników zajęć. Ruch sceniczny zaproponowany został w trakcie ćwiczeń i etud teatralnych.

4) Uporządkowanie wszystkich następujących po sobie 19 scen wymagało od uczestników zajęć dużego stopnia koncentracji i uwagi, także na uczestników z Niemiec.

5) Dobór kostiumów i rekwizytów do poszczególnych scen.

6) Próby techniczne, na dużej, docelowej scenie. Współpraca z nagłośnieniowcem i oświetleniowcem.

7) Występy przed pełną widownią, salą pełną publiczności.

Próby na sali widowiskowej GDK

Stopień zaangażowania uczestników w proces twórczy osiągnął bardzo wysoki poziom. Każda z osób kontrolowała swój kostium i zestaw swoich rekwizytów. Wszyscy aktorzy opanowali w sposób perfekcyjny kolejność scen i swoich działań w spektaklu. Każdy dodatkowo umiejętnie kontrolował swoją postać sceniczną, treść i sens wypowiedzianych dialogów, co w ostatecznym pokazie nie wykluczało jednak elementów improwizacji, co może świadczyć o bardzo dobrym opanowaniu materiału i chronologii spektaklu.

Uczestnicy zajęć zostali też zaangażowani każdorazowo w przygotowanie sali do prób, a także w posprzątanie przestrzeni po zajęciach. Odpowiedzialność za przestrzeń naszych spotkań została rozłożona równomiernie na każdą z osób. Uczestnicy sprząтали salę, porządkowali rekwizyty, myli naczynia, przynosili i wynosili krzesła, wyłączali wentylatory.

23 czerwca

Prezentacja spektaklu „ Tajemnicza walizka...Nie ma się czego bać!” w ramach projektu Teatr przez cały rok. Prezentacja i spotkanie- rozmowa z uczniami Liceum Ogólnokształcącego.

27 czerwca próba Schwedt

Próba wyjazdowa generalna w Teatrze Uckermarkische Buhne w Schwedt. Ćwiczenia rozgrzewkowe. Zwiedzanie pomieszczeń teatru, relaks i zabawy integracyjne z grupą niemiecką. Udział w nagraniach oraz próbach do spektaklu.

Lipiec 2015

2 lipca

Warsztaty oddechowe. Ćwiczenia relaksacyjne. Zajęcia manualne , przygotowywanie scenografii do spektaklu „ Można się lubić”. Nauka piosenki „ Lubię mówić”, ćwiczenia dykcyjne i sprawnościowe.

4 lipca

Próba wyjazdowa w Schwedt. Spotkanie warsztatowe z Teatrem Barenherz. Próba spektaklu na scenie teatru Uckermarkische Buhnen. Nagrania do filmu dokumentalnego. Ćwiczenia integracyjne i relaksacyjne z teatrem niemieckim.

Fot. Próba generalna spektaklu „ Można się lubić”

6 lipca

Udział w festiwalu Schultheaterfest w Schwedt. Generalna próba spektaklu. Udział w uroczystym otwarciu festiwalu Przyjęcie statuetki „Złotego Gołębia”

Aktorzy teatrów Bomba Bomba, Barenherz, zaproszeni goście z zastępcą burmistrza Pawłem Nikitińskim i radnymi Gminy Gryfino, przyjaciele i obsługa techniczna spektakli. Premiera spektaklu „ Można się lubić” dla widzów w

Niemczech. Spektakl przygotowany wraz z teatrem Barenherz.

Wręczenie Złotego Gołębia/ Schwedt

Występy Teatru Bomba Bomba we wspólnym spektaklu z Teatrem Barenherz były szczególnym wydarzeniem dla obu tych grup, ale także dla wszystkich osób zaangażowanych nie tylko w działalność artystyczną, ale także społeczną, mająca na uwadze prawa człowieka i ich ochronę.

Złoty Gołąb, który w czasie uroczystości przekazany został Teatrowi Bomba Bomba z rąk Teatru Barnherz jest symbolem porozumienia pomiędzy narodami ponad wszelkimi barierami. Statuetkę gołębia wyrzeźbił niemiecki artysta Richard Hillinger z okazji 60 rocznicy ogłoszenia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Powstało 30 odlewów połączanych statuetek, które symbolizowały 30 praw człowieka wymienionych w Deklaracji. Od 2008 roku „Złote Gołębie” krążą po całym świecie i przekazywane z rąk do rąk pomiędzy głowami państwa, znanymi osobistościami, instytucjami, samorządami i artystami. To właśnie jedna z takich statuetek otrzymał Teatr Bomba Bomba. Szczególnymi gośćmi i świadkami tejże uroczystości byli burmistrzowie Gryfina Mieczysław Sawaryn, Paweł Nikitiński, radni Gminy Gryfino, przyjaciele zespołu, przedstawiciele mediów i wiele znakomitych osób.

Otrzymanie „Złotego Gołębia” przez gryfińskich aktorów jest wyjątkowym wyróżnieniem dla artystów, osób realizujących projekt, dla osób niepełnosprawnych w ogóle, ale także dla mieszkańców miasta Gryfina.

fot. Przekazanie Złotego Gołębia

**8 lipca – 7
godzin**

Warsztaty
wyjazdowe,
udział w
festiwalu

Schultheaterfest w Schwedt. Spektakl „Tajemnicza walizka, nie ma się czego bać”
Ćwiczenia rozgrzewkowe. Praca z głosem oddechem. Ćwiczenia relaksacyjne i na
improwizacje. Relaksacyjny spacer po mieście.

11 lipca- 3 godzin

Udział w imprezie na nabrzeżu „Trójkąt Kulturalny”. Występ na scenie. Spotkanie z teatrem Barenherz, oraz uczestnikami warsztatów z Polski, Niemiec i Francji.

Fot. Na scenie aktorki Teatru Barenherz i Teatru Bomba Bomba. Przekazanie Złotego Gołębia / na przechowanie/ zastępcy burmistrza Miasta i Gminy Gryfino Pawłowi Nikitińskiemu.

Fot. Teatr Bomba Bomba z z- cą burmistrza Pawłem Nikitińskim

Fot. Złoty Gołąb w rękach z-cy burmistrza Pawła Nikitińskiego.

21 lipca

Uroczyste zakończenie kilkumiesięcznych spotkań. Wręczenie certyfikatów i pamiątkowych zdjęć z premiery w Schwedt, oraz z uroczystego przekazania Złotego Gołębia.

Na uroczystym spotkaniu, w miłej kawiarnianej atmosferze przy lodach i kawie, po wielkich sukcesach Teatr Bomba Bomba podsumował kolejny etap pracy, pracy związanej z realizacją wspólnego spektaklu z Teatrem Barenherz.

Regularne spotkania i realizacja spektaklu z zespołem niemieckim były wyjątkowymi doświadczeniami dla obydwóch grup. Taka polsko niemiecka współpraca ma ogromne znaczenie dla indywidualnych osób, biorących w nich udział, ale także ogromne znaczenie w aspekcie społecznym. Ponad granicami osoby niepełnosprawne intelektualnie udowodniły, że mogą się ze sobą nie tylko spotykać, ale także współpracować i tworzyć.

Fot. Teatr Bomba Bomba i przyjaciele, na uroczystym zakończeniu.

Fot. Pamiątki i niespodzianki na zakończenie wspólnej pracy dla aktorów teatru.

Fot. Wręczenie pamiątek dla aktorów teatru.

Wrzesień – grudzień 2015

Po przerwie wakacyjnej i wielkim sukcesie związanym z prezentacją polsko niemieckiego spektaklu „Można się lubić” i otrzymaniu Złotego Gołębia grupa arteterapeutyczna powróciła do kontynuacji swoich spotkań, planując przyszłe działania i prezentacje, oraz udział w kolejnych projektach. Nieustannie też rozwija się współpraca z Teatrem Barenherz ze Schwedt. Organizowane są kolejne spotkania, wyjazdy i planowane wspólne prezentacje.

Wrzesień

22.09

Pierwsze spotkanie po wakacjach. Ćwiczenia relaksacyjne, oddechowe. Dzielenie się wspomnieniami z ostatnich spotkań teatralnych i ważnych wydarzeń lipca 2015 r i działalności teatru. Omówienie planów na przyszłość. Praca scenariuszowa nad nowym spektaklem.

Spotkanie organizacyjne w Schwedt, dotyczące dalszej współpracy z Teatrem Barenherz. Rozmowy o powstającym filmie dokumentalnym dotyczącym warsztatów polsko niemieckich. Ćwiczenia relaksacyjne, pobudzające wyobraźnię i kreatywność uczestników.

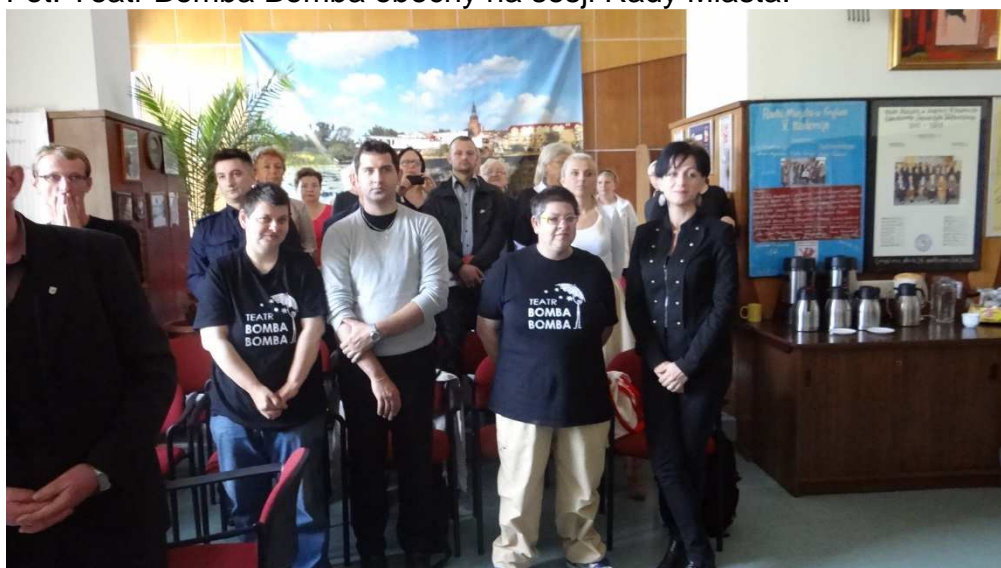
24.09

Udział w uroczystej sesji Rady Miejskiej. Przyjęcie uroczystego wyróżnienia od Rady Miasta i burmistrza MiG Gryfino.

Teatr osób niepełnosprawnych został doceniony i zauważony przez władze miasta. Na uroczystej sesji odczytano wszystkie osiągnięcia teatru. Aktorom i osobom wspierającym funkcjonowanie teatru wręczono pamiątkowe dyplomy i upominki.

Fot. Teatr Bomba Bomba obecny na sesji Rady Miasta.

Fot. Teatr Bomba Bomba obecny na sesji Rady Miasta Gryfina

Fot. Teatr Bomba Bomba obecny na sesji Rady Miasta Gryfina

29.09

Ćwiczenia oddechowe i integracyjne na plaży. Szukanie znaków jesień. Warsztat teatralny na świeżym powietrzu, nad brzegiem rzeki. Ćwiczenia ruchowe, oddechowe, sprawnościowe.

Praca z ciałem i głosem, Relaksacja z pobudzaniem poszczególnych zmysłów: wzroku, słuchu, dotyku, węchu.

Październik

01.10

Ćwiczenia relaksacyjne i ogólnorozwojowe. Ćwiczenia dykcyjne i oddechowe. Przygotowanie do recytacji poezji. Wybór utworów, odpowiednich wierszy do recytacji przez uczestników zajęć.

Zadania i zabawy manualne, rytmiczna gimnastyka przy muzyce.

6.10

Wizyta w Pałacyku pod lwami. Trening w plenerze. Ćwiczenia oddechowe i ruchowe. Przygotowanie do prezentacji warsztatu teatralnego w czasie Kongresu Kobiet. Opracowanie poszczególnych ćwiczeń: Praca nad emisją głosu, szept i krzyk, jako elementy ćwiczeń z emisji i oddechu.

8.10

Wizyta w Gimnazjum. Trening na sali widowiskowej, opracowanie programu treningu aktorskiego. Ćwiczenia i opracowanie planu programu pokazu. Praca nad piosenką przygotowywana na prezentację. Omówienie istoty udziału w Kongresie Kobiet.

10.10

Udział w Kongresie Kobiet. Prezentacja przygotowanych ćwiczeń na pokaz treningu aktorskiego. Spotkanie z zaproszonymi gośćmi. Udział w panelach dyskusyjnych i wystawie prezentowanych na Kongresie Kobiet prac i malarstwa.

Teatr Bomba Bomba wziął udział w Kongresie Kobiet jaki miał miejsce w Gryfinie. Grupa z racji na brak odpowiednich warunków i ograniczoną ilość czasu mogła zaprezentować przybyłym gościom, uczestnikom spotkania tylko pokaz warsztatów teatralnych, w jakich zespół regularnie bierze udział. Praca warsztatowa jest podstawowym sposobem ćwiczeń każdej grupy arteterapeutycznej w przypadku grup teatralnych związane jest to z ćwiczeniami koncentracji, ćwiczeniami oddechu, relaksacji, ale także zadaniami rozwijającymi wyobraźnię i kreatywność, także na scenie.

Fot. Teatr Bomba Bomba na Kongresie Kobiet w Gryfinie

20.10

Wyjazd na wycieczkę do Potsdamu. Spotkanie z Teatrem Barenherz. Wizyta w parku dendrologicznym – Ogrodzie Sasouci. Udział w warsztatach z robienia czekolady. Spacer z przewodnikiem po ogrodzie. Poznawanie gatunków i rodzajów egzotycznych roślin.

Fot. Wizyta w ogrodzie dendrologicznym w Potsdamie.

Integracyjne zabawy i gry z aktorami Teatru Barenherz. Zwiedzanie Potsdamu. Spotkanie w Krajowym Parlamencie Brandenburgii z politykiem Mikiem Bischoffem. Zwiedzanie sal i pomieszczeń parlamentu.

Dzięki wsparciu UMiG w Gryfinie i ogromnemu zaangażowaniu zarówno strony polskiej jak i niemieckiej dwie grupy, teatr z Polski i teatr z Niemiec wzięły udział w spotkaniu z niemieckim politykiem Mikiem Bischoffem w budynku Parlamentu w Potsdamie. Zespoły zostały tam przyjęte przez Mika Bischoffa, któremu towarzyszył tłumacz oprowadzone po budynku Parlamentu. Uczestnicy spotkania zapoznali się z historią budowli, zwiedzili biuro polityka i wzięły udział w spotkaniu na Sali plenarnej.

W oficjalnym spotkaniu brali też udział naczelnik wydziału oświaty w Gryfinie, Grzegorz Jastrowicz, oraz sekretarz UMiG Gryfino Ewa Sznajder. Zespoły poruszały w czasie spotkania ważne tematy. Jednym z nich była możliwość dotowania zespołów teatralnych osób niepełnosprawnych, realizacja wspólnych przedsięwzięć a także możliwość zatrudniania osób niepełnosprawnych w zawodzie aktora , czy aktorki.

Fot. Spotkanie w Parlamencie w Potsdamie

Fot. Teatry Bomba Bomba i Barenherz z Mikiem Bischoffem.

23.10

Spotkanie w Centrum Aktywności Lokalnej. Podsumowanie wizyty w Potsdamie. Omówienie planów na przyszłe miesiące. Podjęcie decyzji o realizacji kolejnych spektakli związanych ze zbliżającymi się świętami Bożego Narodzenia.

27.10

Ćwiczenia oddechowe i integracyjne. Ćwiczenia ruchowe, oddechowe, sprawnościowe. Praca z ciałem i głosem, Relaksacja z pobudzaniem poszczególnych zmysłów: wzroku, słuchu, dotyku, węchu. Wizyta na cmentarzu. Rozmowa o kruchości życia , o tych którzy odeszli. Zapalanie zniczy Recytacja wierszy . Praca nad piosenką- kolędą. Emisja głosu, rytmizacja ciała. Zajęcia z socjoterapii. Omawianie planów na przyszłość i relaksacja przy dźwiękach muzyki.

29.10

Ćwiczenia z elementami jogi i muzykoterapii. Opracowywanie melodii i zabawa w improwizację słowno muzyczne. Układanie słów do piosenki na zadane tematy. Ćwiczenia oddechowe i dykcyjne. Ćwiczenia relaksujące i wizualizacja przy muzyce.

Listopad

Spotkania zespołu w CAL

3 listopada, 5 listopada, 18 listopada, 19 listopada, 24 listopada, 26 listopada

W miesiącu listopadzie zespół powrócił do intensywnych treningów warsztatowych i pracy nad ciałem, głosem oraz ogólną sprawnością psychofizyczną. Skoncentrował się także na próbach do spektaklu „Tajemnicza walizka. Nie ma się czego bać”, ponieważ to właśnie z tym spektaklem zaproszony został do prezentacji w miejscowości Greiffenberg, w Niemczech. Współpraca nawiązana z pastorem z tej miejscowości – Justusem Wredinnem zaowocuje kolejnymi spotkaniami i występami Teatru Bomba Bomba w Angermunde, Greiffenebergu .

27 listopada 2015 Prezentacja spektaklu ? Tajemnicza walizka. Nie ma się czego bać w Greiffenbergu.

Na spektakl Teatru Bomba Bomba zaproszeni zostali mieszkańcy miejscowości Greiffenberg. Zespół wyruszył w podróż do Greiffenbergu już rano, od około godziny 12.00 trwały przygotowania sali – pięknej wyremontowanej stodoły i przystosowanej do spotkań społeczności – do spektaklu. Zespół okotał przestrzeń, przygotował rekwizyty, scenografię i zrobił generalną próbę.

O godz. 16.00 pojawili się pierwsi widzowie. Spektakl , chociaż grany w języku polskim był doskonale zrozumiany dla niemieckich widzów i przyjęty entuzjastycznie. Po prezentacji wszyscy wzięli udział we wspólnej kolacji, rozmowach i czytaniu przy kominku.

Fot. z Justusem Werdinem w Greiffenbergu.

Fot. Spotkanie w Greiffenbergu.

Grudzień

Grudzień 1,3,4,6,14,18,22

W miesiącu grudniu zespół skoncentrował się na przygotowywaniu spektaklu o tematyce świątecznej i jasełkowej. Założenie było takie by w okresie świątecznym móc ten spektakl prezentować wyjazdowo na jarmarkach świątecznych.

1 grudnia

Ćwiczenia relaksacyjne i ogólnorozwojowe. Ćwiczenia dykcyjne i oddechowe. Przygotowanie do występów plenerowych z okazji jarmarków świątecznych w Niemczech. Dobór kostiumów, powtarzanie kwestii spektaklu, nauka piosenek świątecznych. Opracowywanie charakterów poszczególnych postaci.

3 grudnia

Wizyta w Pałacyku pod lwami. Trening w plenerze. Ćwiczenia oddechowe i ruchowe. Przygotowanie do prezentacji w czasie jarmarku w Angermunde i Mescherin. Ćwiczenia na koncentrację i ćwiczenia dykcyjne. Ostateczne opracowywanie ról i współpraca w zespole nad przygotowaniem scenografii.

4 grudnia

Udział w jarmarku świątecznym w miejscowości Mescherin w Niemczech. Występ przed niemiecką publicznością, udział w prezentacjach świątecznych. Integracja z mieszkańcami miejscowości przygranicznej. Ćwiczenia języka niemieckiego. Obserwacja tradycji i zwyczajów świątecznych u niemieckiego sąsiada.

Fot. Jarmark Bożonarodzeniowy Mescherin

6 grudnia

Udział w niemieckim jarmarku w miejscowości Angermunde. Spotkanie z pastorem Justusem Werdinem w parafii w Angermunde. Spotkanie i integracja na placu z Teatrm Burenherz ze Schwedt .. Występ przed niemiecką publicznością. Prezentacja przygotowanego programu. Porządkowanie kostiumów, organizacja scenografii i przestrzeni scenicznej. Współpraca i interakcja z niemiecką publicznością.

14 grudnia

Spotkanie wigilijne, wyjazdowe w Villi Bonhoeffera w Szczecinie. Przygotowanie do uroczystej wigilii, przygotowanie prezentów, stołów i świątecznego wystroju. Wspólne z gośćmi strojenie choinki. Przygotowanie dekoracji na choinkę. Udział w uroczystej biesiadzie wigilijnej. Wspólne z gośćmi kolędowanie. Składanie sobie życzeń, przekazywanie prezentów. Zabawa świąteczna. Spacer bo Jasnych Błoniach.

Fot. Wigilia Bomba Bomba i Barenherz.

Podsumowanie:

Grupa, z którą miałam przyjemność pracować okazała się niezwykle twórczym i ambitnym zespołem. Twórczym, ponieważ każda z tych

osób działała w zupełnie nowej dla siebie roli i sytuacji. Mimo to, wszyscy pracowali niezwykle intensywnie pokonując wiele barier i przeszkód nieobcych także osobom nie uznawanych za niepełnosprawne intelektualnie. Radość tworzenia i spotkania się, oraz wspólnego działania były niezwykle inspirujące, nie tylko dla zespołu, ale także dla mnie jako lidera grupy. Lidera, którego zespół obdarzył wyjątkowym zaufaniem i wiarą w to, że wspólnie uda nam się osiągnąć cel. Bez tego wsparcia i tej współpracy całej grupy osiągnięcie celu byłoby trudne, albo wręcz niemożliwe. Uczestnicy warsztatów bardzo szybko przekroczyli próg odtwarzania czynności, które od dawna potrafią. A infantyilizowanie osób niepełnosprawnych jest zjawiskiem powszechnym.

Współpraca z zespołem niemieckim, umiejętność pokonywania barier językowych i kulturowych przez osoby z obu zespołów, polskiego i niemieckiego zasługuje na szczególne uznanie i docenienie. Członkowie obu grup byli przez cały kres pracy niezwykle empatyczni w stosunku do siebie, życzliwi, wyrozumiali i wspierający. Aktorzy stworzyli dzieło, które nie musi być oceniane w kategoriach twórczości osób niepełnosprawnych. To dzieło, które zasługuje na uznanie, bo jest dobre, ważne, charakterystyczne i jest po prostu znakomitym spektaklem w każdej kategorii. Jest po prostu znakomitym efektem ciężkiej systematycznej, nie pozbawionej przyjemności pracy.

Fakt, że jest to projekt międzynarodowy, międzynarodowy osób niepełnosprawnych jest w skali międzynarodowej oceniany jako wydarzenie niezwyklej wagi, bardzo istotne nie tylko dla rozwoju współpracy i przyjaźni między dwoma narodami, ale jest przede wszystkim głośnym apelem osób niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem. Apelem o godność, szacunek i prawo do realizowania swoich życiowych pasji i spełniania marzeń.

Trema, pokonywanie emocji, stresu i zahamowania nie odbiegały dalece od tego, z jakimi w takich sytuacjach muszą sobie radzić ludzie w pełni sprawni.

W trakcie pracy pojawiały się momenty lęku i obawy, czy zespół sobie poradzi, czy zostanie dobrze przyjęty. Jednak i te wątpliwości i bariery zostały pokonane w toku ćwiczeń i pierwszych, otwartych prezentacji.

Praca z grupą na tym etapie, znacznie różniła się od spotkań z zespołem na pierwszych próbach, rok temu. Trema i strach zastąpione zostały przez niezwykłą kreatywność i spontaniczność. Zabawa, radość i podekscytowanie z powodu każdego kolejnego spotkania, wyjazdu i prezentacji były dominującymi odczuciami wśród członków zespołu.

Słowność i wiarygodność: Duże znaczenie w tej pracy miała odpowiedzialność za składane obietnice. Niemal każda z osób, z tego zespołu przywiązywała ogromną wagę do systematyczności, punktualności i konsekwencji. Ta właśnie systematyczność i konsekwencja są często jednym z ważniejszych elementów warsztatów o podobnym charakterze. Sądzę i z moich obserwacji wynika, że w/w dyscyplina i systematyczność wytworzyły w uczestnikach poczucie bezpieczeństwa i jeszcze bardziej integrowały zespół. Porządek działań. Realizacja założeń, spontaniczność, która jednak nie burzy planów i ustalonego porządku wpływały korzystnie na działalność zespołu. Sprawily też, że aktorzy bez obaw realizowali poważne przeciw założenia i zobowiązania. Na premierze spektaklu w teatrze niemieckim pojawiło się kilkadziesiąt osób. Odpowiedzialność za udany spektakl

spoczywała nie tylko na prowadzących zespoły i obsłudze technicznej, ale przede wszystkim na aktorach obu teatrów.

Systematyczność spotkań i wykonywanych ćwiczeń stopniowo poprawiały zdolność koncentracji uczestników. Znacząco wzrosła też zdolność do zapamiętywania poszczególnych kwestii, tworzonych ról, słów piosenek, czy kroków tańca korowodowego, którego uczył się zespół.

Wzrosła zdolność w zespole do rozpoznawania i ekspresji emocji. Znacznie poprawił się stopień uwagi, co podniosło poziom pracy na zdecydowanie wyższy poziom.

Po pierwszym etapie spotkań staliśmy się zespołem i partnerami. Ten proces trwał i rozwijał się aż do końca naszych spotkań. Ewaluował, jednak więź łącząca uczestników była coraz silniejsza i niezaprzeczalna. Bardzo łatwo dzięki tej pozytywnej atmosferze pracy udało się nawiązać przyjacielskie relacje z nowymi członkami zespołu, którymi poniekąd stali się aktorzy teatru z Niemiec.

Odpowiedzialność i motywacja: Odpowiedzialność za funkcjonowanie zespołu, przebieg prób i powstające dzieło przekazywałam uczestnikom warsztatów. Starłam się uświadomić grupie, że owszem ja koordynuję zajęcia, ale odpowiedzialność za wszystko to co wydarzy się na scenie spoczywa na ich barkach. Zespół doskonale to zrozumiał i doskonale sobie z tą odpowiedzialnością poradził. Był to sposób na stałe motywowanie grupy do pracy i działania.

Współpraca i komunikacja: Każdy z członków zespołu uczył się, że dobra atmosfera w grupie, szybkie zażegnywanie konfliktów wpływa pozytywnie na wspólne dzieło.

W trakcie ćwiczeń na scenie uczestnicy uczyli się jak ważna jest komunikacja niewerbalna, rola gestów, mimiki, mowa ciała, zwłaszcza w kontakcie z niemieckimi uczestnikami spotkań. Obserwowani na scenie starali się jak najwłaściwiej wykreować swój wizerunek i niezwykle pomocne były w tym wszystkie rozgrzewkowe ćwiczenia. Nie bez znaczenia był tu także kontakt z partnerem, używane rekwizyty i ich symbolika (skrzydła motyla, wędka, parasol)

Ponieważ zespół, jak każda grupa, miał swoje trudne, konfliktowe momenty właściwie formułowane informacje zwrotne, umiejętność przeprowadzenia także trudnych rozmów stawały się kluczem do osiągnięcia porozumienia i pogodzenia zważnionych stron. Tej umiejętności członkowie zespołu uczyli się w trakcie pracy w grupie. Dyskutowali, nie przerywając rozmówcy i starli się wypowiadać po kolei, ewentualnie uczyli się tej umiejętności.

Asertywność

Umiejętność wyrażania własnej opinii i obrony swojego stanowiska w sytuacji gry na scenie, kreowania roli w spektaklu jest niezwykle ważna. W ostatecznym rozrachunku, to bowiem każdy z uczestników samotnie stawał przed publicznością i prezentował swoją osobę. Bez wcześniejszej akceptacji i wypracowania swojego stanowiska udział warsztatowiczów w spektaklu nie byłby możliwy.

Radzenie sobie z emocjami: To podstawowa umiejętność jaką musiały opanować osoby występujące przed publicznością. Przewyciężenie zakłopotania, wstydu, tremy, lęku stały się możliwe, dzięki systematycznym ćwiczeniom, pracy i perfekcyjnemu przygotowaniu, które dawało pewność sukcesu, nawet przy drobnych

potknięciach. Poziom wykonanego dzieła była tak wysoki, że gwarantował sukces.

Teatroterapia z założenia jest zjawiskiem mającym sprawiać radość, dawać poczucie wolności i dobrowolności. W każdej przeciwnej sytuacji teatroterapia traci sens, kończy się porażką i stanem zmęczenia wśród uczestników.

Zarządzanie czasem Czas prób był ściśle określony. Były to dwie, bądź trzy godziny. Uczestnicy nauczyli się gospodarowania tym czasem. Wypracowaliśmy sobie plan działania.

Przebieg spotkania warsztatowego:

- Powitanie, wymiana wrażeń, luźne rozmowy na temat pogody, samopoczucia
- Rozgrzewka
- Praca nad spektaklem
- Przerwa na kawę
- Omówienie próby i planów na przyszłość
- Relaks i zabawa przy muzyce, luźne zajęcia plastyczne i towarzyskie rozmowy.

Efekt końcowy, umiejętność wytyczania sobie celu: Cel, Dzieło, ma ogromne znaczenie w ostatecznym podsumowaniu. Daje ono uczestnikom poczucie sprawstwa i umożliwiło osiągnięcie sukcesu. Satysfakcja, duma i radość z wykonanego dzieła i jego efektów wpływają na wzrost pewności siebie, ułatwiają nawiązywanie kontaktów z innymi a jednocześnie stanowią czynnik motywujący do dalszej pracy. Aktorzy Teatru Bomba Bomba i Barenherz stali się nie tylko wykonawcami, ale stali się twórcami i właścicielami spektaklu, a to bez wątpienia wpływa dodatnio i na rozwój uczestników i na proces socjalizacji, co było głównym założeniem projektu. Stworzenie takiego dzieła, które w porównaniu z dziełami osób pełnosprawnych nie dyskredytuje tych pierwszych, ale wręcz ukazuje walory wynikające z różnic było ważnym punktem, do którego dążyłam w pracy z grupą. A to przecież te porównania stają się często powodem do poczucia odrzucenia i osamotnienia w społeczeństwie przez osoby niepełnosprawne. Arteterapia daje szansę na równoprawne uczestniczenie w życiu społecznym, na doświadczenie pozytywnej ekspozycji społecznej, na przełamanie barier i uprzedzeń.

W pracy z grupą odczuwałam wiele pozytywnej energii i zaangażowania ze strony uczestników. Praca wypełniona była autentyczną pasją i zabawą. Poziom trudności kolejnych zadań wzrastał bardzo szybko. W pewnym momencie przestały być odczuwalne różnice: pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie a osobami pełnosprawnymi często pełnymi blokad, barier i zahamowani, u których stopień stresu i wstydu jest często znacznie wyższy i trudniejszy do pokonania.

Na podstawie przeprowadzonych warsztatów i zrealizowanego celu stwierdzam, że arteterapia, ze szczególnym naciskiem na teatroterapię jest znakomitą metodą edukacyjną, terapeutyczną w pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie.

Powyżej opisane zajęcia uważam za zakończone sukcesem pod każdym zakładanym względem. Dały mi one wiele radości i satysfakcji a z informacji uzyskanych od uczestników zajęć wiem, że towarzyszyły im podobne odczucia.

Ludzie rodzą się i żyją wolnymi i równymi wobec prawa. Różnice społeczne mogą być jedynie potrzebą publiczną uzasadnione- Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela, 26 VIII 1789 r

Praca Teatru Bomba Bomba, funkcjonowanie grupy, współpraca z grupą niemiecką jest nieustannym pasmem nie tylko wielkich sukcesów, ale przede wszystkim efektem ciężkiej systematycznej pracy, zaangażowania i ofiarności.

Ilość przeciwności fizycznych i psychicznych jakie musieli pokonać uczestnicy zajęć w wielu przypadkach byłaby nie do wyobrażenia dla osób w pełni sprawnych z ustabilizowaną sytuacją rodzinną, materialną, społeczną.

Bez względu na przeciwności, stan zdrowia, warunki pogodowe, sytuacje osobiste aktorzy Teatru Bomba Bomba w swoją pracę wkładali całe serce. Wiem z rozmów z aktorami, z czasu, który razem spędziliśmy, z wielu godzin w podróży i na scenie, że celem ich działania nie tyle była- chociaż niezwykle istotna, osobista satysfakcja i radość. Celem działania grupy była ogromna potrzeba uszczęśliwienia innych. Osób z otoczenia. Aktorów z drugiego teatru, widzów i przyjaciół. To w kontakcie z publicznością z innymi ludźmi tworzenie i praca obydwóch grup nabierały prawdziwego, wartościowego sensu.

Działalność Teatru Bomba Bomba, to nowy głos w Europie. To głos wielu ludzi zniewolonych, zapomnianych, biednych, zastraszonej. Stworzenie możliwości na wypowiedzenie się tej grupy, jej pracy i tworzenia jest absolutnie wizjonerskim i przyszłościowym podejściem do budowy społeczeństwa opartego na równości i pokoju.

Projekt był możliwy do zrealizowania dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracowników OPS Gryfino, szczególnie pani Aleksandry Szymanowicz, a także wsparciu z-cy burmistrza Miasta i Gminy Gryfino Pawła Nikitińskiego. Nieoceniona pomocą zawsze służyli moi członkowie rodziny Janusz Janiszewski- współpraca przy prowadzeniu warsztatów, Jonasz Janiszewski obsługa techniczna spektaklu, Monika Kuriata- wykonanie elementów scenografii. Zaangażowanie wielu osób wykraczało daleko poza obowiązki wynikające z obowiązków pracy.

Po sukcesie, jakim była wspólna prezentacja spektaklu obydwie zespoły polski i niemiecki, pozostają w kontakcie i kontynuują współpracę. Jednocześnie jest coraz większe zainteresowanie działalnością teatrów zarówno po stronie polskiej jak i niemieckiej. Grupy są zapraszane przez ośrodki kultury, a także przedstawiciele samorządów do współpracy, prezentacji, także i coraz częściej po stronie niemieckiego sąsiada. Najlepszym zwieńczeniem niemal rocznej współpracy dwóch grup teatralnych, które tworzone są przez osoby niepełnosprawne intelektualnie był wieczór wigilijny, który odbył się w pięknej Villi Bonhoeffera w Szczecinie. W spotkaniu udział wzięli nie tylko aktorzy obu teatrów, ale także zaproszeni goście, radna sejmiku wojewódzkiego Ewa Dudar, sekretarz UMiG Ewa Sznajder, i wielu przyjaciół od dawna współpracujących z teatrem i wspierających jego działalność.

Zajęcia prowadziła i sprawozdanie sporządziła

mgr Wioletta Kuriata Janiszewska

**Informacja o wykorzystaniu środków finansowych przez Ośrodek Pomocy Społecznej
w okresie 01.01.2015 r. - 31.12.2015 r.**

L.p	Treść	Ogółem	w tym :		
			ze środków własnych	z dotacji na zadania własne	z dotacji na zadania zlecone
I	Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii				
1.	Plan	19 980,00	19 980,00	0,00	0,00
2.	Wykonanie	14 690,00	14 690,00	0,00	0,00
3.	% wykonania do planu	73,52	73,52	0,00	0,00
II	Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi				
1.	Plan	757 954,00	757 954,00	0,00	0,00
2.	Wykonanie	425 353,40	425 353,40	0,00	0,00
3.	% wykonania do planu	56,12	56,12	0,00	0,00
III	Rozdział 85204 - Rodziny zastępcze				
1.	Plan	157 000,00	157 000,00	0,00	0,00
2.	Wykonanie	155 333,01	155 333,01	0,00	0,00
3.	% wykonania do planu	98,94	98,94	0,00	0,00
IV	Rozdział 85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
1.	Plan	12 028,00	12 028,00	0,00	0,00
2.	Wykonanie	11 429,50	11 429,50	0,00	0,00
3.	% wykonania do planu	95,02	95,02	0,00	0,00
V	Rozdział 85206 - Wspieranie rodziny				
1.	Plan	220 744,00	184 414,00	36 330,00	0,00
2.	Wykonanie	171 663,85	135 333,85	36 330,00	0,00
3.	% wykonania do planu	77,77	73,39	100,00	0,00
VIII	Rozdział 85212 - Świadczenia rodzinne				
1.	Plan	9 197 216,00	345 373,00	0,00	8 851 843,00
2.	Wykonanie	9 129 846,71	278 793,05	0,00	8 851 053,66
3.	% wykonania do planu	99,27	80,72	0,00	99,99
VII	Rozdział 85213 - Składki na ubezpieczenia zdrowotne				
1.	Plan	153 394,00	0,00	79 000,00	74 394,00
2.	Wykonanie	148 022,50	0,00	73 628,50	74 394,00
3.	% wykonania do planu	96,50	0,00	93,20	100,00
VIII	Rozdział 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze				
1.	Plan	1 351 227,00	1 172 000,00	179 227,00	0,00
2.	Wykonanie	1 291 847,32	1 136 438,52	155 408,80	0,00
3.	% wykonania do planu	95,61	96,97	86,71	0,00
IX	Rozdział 85215 - Dodatki mieszkaniowe				
1.	Plan	476 258,07	470 000,00	0,00	6 258,07
2.	Wykonanie	438 567,68	432 872,85	0,00	5 694,83
3.	% wykonania do planu	92,09	92,10	0,00	91,00
X	Rozdział 85216 - Zasiłki stałe				
1.	Plan	931 679,00	0,00	931 679,00	0,00
2.	Wykonanie	922 864,00	0,00	922 864,00	0,00
3.	% wykonania do planu	99,05	0,00	99,05	0,00
XI	Rozdział 85219 - Ośrodki pomocy społecznej				
1.	Plan	2 755 383,00	2 314 078,00	441 305,00	0,00
2.	Wykonanie	2 739 182,99	2 298 113,82	441 069,17	0,00
3.	% wykonania do planu	99,41	99,31	99,95	0,00
XII	Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze				
1.	Plan	291 979,00	255 816,00	0,00	36 163,00
2.	Wykonanie	277 588,32	255 122,10	0,00	22 466,22
3.	% wykonania do planu	95,07	99,73	0,00	62,12
XIII	Rozdział 85295 - Pozostała działalność				
1.	Plan	489 507,94	230 593,00	252 643,00	6 271,94
2.	Wykonanie	468 912,47	209 997,53	252 643,00	6 271,94
3.	% wykonania do planu	95,79	91,07	100,00	100,00
XIV	Rozdział 85395 - Pozostała działalność				
1.	Plan	3 029,40	0,00	3 029,40	0,00
2.	Wykonanie	3 029,40	0,00	3 029,40	0,00
3.	% wykonania do planu	100,00	0,00	100,00	0,00

XV	Rozdział 85415 - Pomoc materialna dla uczniów				
1.	Plan	272 306,00	60 000,00	212 306,00	0,00
2.	Wykonanie	227 768,60	45 554,60	182 214,00	0,00
3.	% wykonania do planu	83,64	75,92	85,83	0,00
		17 089 685,41	5 979 236,00	2 135 519,40	8 974 930,01
	Razem	16 426 099,75	5 399 032,23	2 067 186,87	8 959 880,65
		96,12	90,30	96,80	99,83